

**Οδηγός για τη διεξαγωγή ομαδικών συνεδριών για
την εμπλοκή των ανδρών στην πρόληψη της
έμφυλης βίας (Προσαρμογή της προσέγγισης
Engaging Men through Accountable Practice)**

ΙΟΥΛΙΟΣ 2024

**Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Το έργο «Community-Based Primary Prevention of GBV in Greece and Italy» (*CARE*) υλοποιείται στην Ελλάδα και την Ιταλία από την International Rescue Committee Hellas (IRC Hellas), την Caritas Hellas, το Centro Penc και την Global Girl Media Greece από τον Φεβρουάριο του 2023.

Το CARE συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο «Οδηγός για τη διεξαγωγή ομαδικών συνεδριών για την εμπλοκή των ανδρών στην πρόληψη της έμφυλης βίας (Προσαρμογή της προσέγγισης Engaging Men through Accountable Practice)» **αναπτύχθηκε από την International Rescue Committee.**

Ο οδηγός είναι διαθέσιμος στα Αγγλικά, Ελληνικά και Ιταλικά.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

IRC: Laura Tuery, Sandra Ntiranyibagira, Μάνος Καλυβιανάκης, Guido Savasta, Maria Crivello, Henry Ndubuisi, Ibrahima Kobena Outtara, Τζένη Κουντούρη-Τσιάμη, Silvia Calcavecchio

Περιεχόμενα

Κατάλογος ακρωνυμίων	Error! Bookmark not defined.
Ευχαριστίες	Error! Bookmark not defined.
Εισαγωγή στον οδηγό	7
Κατευθυντήριες οδηγίες για την υλοποίηση	12
Διάρθρωση ανθρώπινου δυναμικού και διεξαγωγή συνεδριών	12
Συμπληρωματικότητα με άλλα προγράμματα	12
Στρατηγικές εξωστρέφειας και συμμετοχή της κοινότητας	13
Συνοχή της ομάδας	16
Αντιμετώπιση των αναγκών και δέσμευση των συμμετεχόντων	21
Προσαρμογή περιεχομένου	25
Γενική προσαρμογή περιεχομένου	25
Προσαρμογή συγκεκριμένων δραστηριοτήτων	28
Αναλυτικό πρόγραμμα συνεδριών γυναικών και ανδρών	37
Μέσα εποπτείας και αξιολόγησης	38
1. Έντυπο εγγραφής	41
2. Έντυπο δήλωσης απορρήτου για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων	45
3. Έντυπο διαλογής ανδρών	47
4. Έντυπο παρουσίας στις συνεδρίες EMAP	55
5. Έρευνα αναστοχασμού των ομάδων γυναικών του EMAP	68
6. Έντυπο αναφοράς εβδομαδιαίας συνεδρίας	69

Ευρετήριο Όρων

CFS	Child Friendly Space(s) Φιλικός(-οί) χώρος(-οι) για παιδιά
EMAP	Engaging Men Through Accountable Practice Εμπλοκή των ανδρών μέσω πρακτικών λογοδοσίας
GBV	Gender-Based Violence Έμφυλη βία
IPV	Intimate Partner Violence Βία μεταξύ ερωτικών συντρόφων
IRC	International Rescue Committee
M&E	Monitoring and Evaluation Παρακολούθηση και αξιολόγηση
ΜΚΟ	Μη κυβερνητική οργάνωση
RAI	Resettlement, Asylum and Integration
VAWG	Violence Against Women and Girls Βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών
WPE	Women's Protection and Empowerment Προστασία και Ενδυνάμωση Γυναικών

Ευχαριστίες

Το παρόν παραδοτέο έργο δεν θα ήταν εφικτό χωρίς την οικονομική στήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μέσω του προγράμματος «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες» (DG JUST) και την αμέριστη υποστήριξη της στην πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας στην Ευρώπη. Ο μακρύς δρόμος προς την ισότητα των φύλων δεν μπορεί να αποτελεί έναν εφικτό και ρεαλιστικό στόχο χωρίς πολιτική και οικονομική δέσμευση από περιφερειακά, εθνικά και υπερεθνικά θεσμικά όργανα. Οι μετασχηματιστικές ως προς το φύλο προσεγγίσεις μέσω της εμπλοκής των ανδρών και της ενδυνάμωσης των γυναικών έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά μέσα για την πρόληψη της έμφυλης βίας. Αυτό θα καταστεί δυνατό μόνο μέσω μακροπρόθεσμων και συνεχών προσπαθειών. Οι προτάσεις του παρόντος Οδηγού αναγνωρίζουν επίσης την εμπειρία και τις προσπάθειες άλλων φορέων που ασχολούνται με την έμφυλη βία, ιδίως στην Ελλάδα και την Ιταλία, οι οποίοι εργάζονται καθημερινά σκληρά για τη δημιουργία υπηρεσιών που είναι περισσότερο επικεντρωμένες στα επιζήσαντα άτομα, προσανατολισμένες ως προς το τραύμα και ενδυναμωτικές για αυτά, αλλά και για τη συμμετοχή των ανδρών μέσω προγραμμάτων πρόληψης.

Το παρακάτω υλικό είναι το αποτέλεσμα της άμεσης υλοποίησης της προσέγγισης *Engaging Men in Accountable Practice (EMAP)* από την IRC και τους εταίρους της στην Ιταλία και την Ελλάδα μεταξύ Σεπτεμβρίου 2023 και Ιουλίου 2024. Ως εκ τούτου, ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στους εισηγητές/τριες και συν-εισηγητές/τριες - πολιτισμικούς διαμεσολαβητές *Sandra Ntiranyibagira, Maria Crivello, Μάνο Καλυβιανάκη, Alex Tshangu, Guido Savasta, Ibrahima Kobena Outtara* και *Henry Ndubuisi* που προσάρμοσαν, υλοποίησαν και παρέιχαν ανατροφοδότηση και παρατηρήσεις σχετικά με την παρέμβαση. Αυτή η πιλοτική εφαρμογή κατέστη δυνατή χάρη στις τεράστιες προσπάθειες τους για προβολή του έργου, την επίμονη και επαγγελματική τους στάση και τη σπουδαία δουλειά που έκαναν με τις ομάδες γυναικών και ανδρών για την εξασφάλιση συνοχής και εμπιστοσύνης εντός των ομάδων, γεγονός που έδωσε χώρο στους γόνιμους και σημαντικούς προβληματισμούς που εκφράστηκαν.

Θερμές ευχαριστίες αξίζουν στη Laura Tuery, Τεχνική Σύμβουλο για την Προστασία και Ενδυνάμωση των Γυναικών του Τμήματος Resettlement, Asylum and Integration (RAI) της IRC για την Ευρώπη, για όλα όσα έκανε σε όλα τα στάδια της παρέμβασης, από την κοπιώδη διεξαγωγή της δεκαήμερης εκπαίδευσης του προσωπικού του EMAP στην Ελλάδα και την Ιταλία έως και τη συνεχή υποστήριξη της στα στάδια της προσαρμογής, της υλοποίησης, αλλά και της σύνταξης του παρόντος εγγράφου. Χωρίς τις σοφές συμβουλές της, τις διορατικές προτάσεις και τη θερμή υποστήριξή της, αυτό το παραδοτέο έργο και η όλη διαδικασία δεν θα ήταν τα ίδια.

Τέλος, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όλες τις γυναίκες και τους άνδρες (και τα παιδιά τους) που συμμετείχαν σε αυτό το πιλοτικό πρόγραμμα, που μοιράστηκαν τις ιστορίες και τις εμπειρίες τους και που ενεπλάκησαν θερμά στις συζητήσεις για το πώς να οικοδομήσουμε ασφαλέστερες και πιο δίκαιες κοινότητες. Χωρίς την ενέργειά τους, την καλή τους διάθεση, τη δέσμευσή τους και την εμπιστοσύνη που έδειξαν στο έργο και την ομάδα της IRC, το έργο αυτό δεν θα ήταν εφικτό.

Jenny Kountouri-Tsiami, Υπεύθυνο Προστασίας και Ενδυνάμωσης Γυναικών, IRC Hellas

Silvia Calcevecchio, Υπεύθυνη Προγράμματος, IRC Ιταλία

Εισαγωγή στον οδηγό

Η IRC Hellas και η IRC Italia είναι στην ευχάριστη θέση να σας παρουσιάσουν τον *Οδηγό* για την υλοποίηση της μετασχηματιστικής προσέγγισης που αφορά την *εμπλοκή των ανδρών σε πρακτικές λογοδοσίας (EMAP)* με βάση τα πορίσματα από την άμεση υλοποίηση του έργου CARE στην Αθήνα, Ελλάδα και το Παλέρμο, Ιταλία, μεταξύ του 2023 και του 2024.

Το πρόγραμμα EMAP είναι μια προσέγγιση που βασίζεται σε μαρτυρίες για την πρόληψη της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών [Violence Against Women and Girls (VAWG)] και επικεντρώνεται στις φωνές τους, ενώ ταυτόχρονα εμπλέκει τους άνδρες στην αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών της έμφυλης βίας (GBV). Υλοποιείται για περισσότερα από 20 χρόνια σε συνθήκες ανθρωπιστικής κρίσης στην Αφρική, την Ασία, τη Λατινική Αμερική και τη Μέση Ανατολή. Το 2023, για πρώτη φορά στην πορεία της IRC, μέσω της χρηματοδότησης που εξασφαλίστηκε από το πρόγραμμα του CERV-2022-DAPHNE, το EMAP υλοποιήθηκε πιλοτικά στην Ευρώπη, στην Ελλάδα και την Ιταλία, με άνδρες και γυναίκες από τον προσφυγικό/μεταναστευτικό πληθυσμό και τον τοπικό πληθυσμό. Οι δύο χώρες μοιράζονται κάποιες ομοιότητες, καθώς αποτελούν τόπο πρώτων αφίξεων βίαια εκτοπισμένων ανθρώπων στην Ευρώπη. Μοιράζονται επίσης μια παρόμοια πατριαρχική κουλτούρα και κυρίαρχα πρότυπα φύλου.

Η προσέγγιση EMAP έχει διάφορους στόχους. Πρώτον, να παρέχει ένα πρόγραμμα που εμπλέκει άνδρες και που καθοδηγείται από, αλλά και λογοδοτεί, στις φωνές των γυναικών και των κοριτσιών της κοινότητας στην οποία απευθύνεται. Δεύτερον, να εξοπλίσει τους άνδρες συμμετέχοντες με εργαλεία και γνώσεις για να επανεξετάσουν τα συστήματα πεποιθήσεων και να αποτρέψουν τη βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών μέσω ατομικής αλλαγής συμπεριφοράς. Τρίτον, να παρέχει στις γυναίκες συμμετέχουσες ευκαιρίες να μάθουν και να προβληματιστούν σχετικά με την βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών στη ζωή και την κοινότητά τους. Και τέλος, να αντιμετωπίσει τη βία και να αυξήσει τη χρήση ισότιμων ως προς το φύλο συμπεριφορών στο σπίτι.

Η προσέγγιση προσπαθεί να επιτύχει αυτούς τους στόχους μέσω της διεξαγωγής ομαδικών συνεδριών με γυναίκες και άνδρες - ξεχωριστά για το κάθε φύλο - με τη συνδρομή καταρτισμένων γυναικών και ανδρών εισηγητών/τριών για την κάθε ομάδα.

Αυτή η συλλογή υλικού αποτελεί **συμπληρωματική πηγή** για την υποστήριξη του έργου των επαγγελματιών που ασχολούνται με την έμφυλη βία και επιθυμούν να εφαρμόσουν μετασχηματιστικές ως προς το φύλο παρεμβάσεις πρωτογενούς πρόληψης, απευθυνόμενες στην κοινότητα, σε παρόμοια πλαίσια, αλλά και να παράσχει μια επισκόπηση των βασικών πορισμάτων που απορρέουν από την άμεση εφαρμογή της. Οι αναγνώστες/τριες ενθαρρύνονται ιδιαίτερα να εξοικειωθούν με ολόκληρη τη συλλογή υλικού του EMAP που διατίθεται διαδικτυακά στο [Δίκτυο εργαζομένων για την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας](#) της IRC, το οποίο αποτελείται από τρία (3) έγγραφα: [Εισαγωγικός οδηγός](#), [Οδηγός κατάρτισης](#), [Οδηγός υλοποίησης](#). Το παρόν έγγραφο προσφέρει μια πιο συνοπτική και πλαισιωμένη έκδοση.

Αρχικά, οι ενότητες *Κατευθυντήριες γραμμές για την υλοποίηση και την προσαρμογή του περιεχομένου* υπογραμμίζουν τις βασικές πτυχές που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την υλοποίηση και την προσαρμογή του EMAP και προσφέρουν μια γενική εικόνα της υλοποίησης που πραγματοποίησε η ομάδα στην Ελλάδα και την Ιταλία, συμπεριλαμβανομένης της προσαρμογής συγκεκριμένων δραστηριοτήτων. Δεύτερον, τα *αναλυτικά προγράμματα συνεδριών γυναικών και ανδρών* περιέχουν αναλυτικές οδηγίες για τη διεξαγωγή όλων των συνεδριών και τα σχετικά παραρτήματα για την υποστήριξη των εισηγητών/τριών κατά το στάδιο της υλοποίησης. **Η ενότητα με τα Αναλυτικά Προγράμματα Συνεδριών Γυναικών και Ανδρών είναι διαθέσιμη μόνο στην Αγγλική γλώσσα**, επομένως οι αναγνώστες/τριες καλούνται να ανατρέξουν στο Αγγλικό έγγραφο. Τέλος, η τελευταία ενότητα του οδηγού περιέχει τα προσαρμοσμένα *εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης της προσέγγισης* [Monitoring and Evaluation (M&E)].

Σε ποια άτομα απευθύνεται αυτός ο οδηγός

Ο παρών οδηγός προσφέρει μια επισκόπηση της διαδικασίας υλοποίησης και των πορισμάτων που προέκυψαν από αυτήν. Απευθύνεται σε επαγγελματίες του τομέα της έμφυλης βίας που έχουν ήδη εμπειρία σε παρεμβάσεις πρωτογενούς πρόληψης, ιδίως στη συμμετοχή των ανδρών στην πρόληψη της έμφυλης βίας σε διάφορα περιβάλλοντα. Η πρωτογενής πρόληψη αποσκοπεί στην πρόληψη της βίας πριν από την εκδήλωσή της. Ο παρών οδηγός δεν περιλαμβάνει πληροφορίες για παρεμβάσεις που σχετίζονται με τη δευτερογενή και τριτογενή πρόληψη, οι οποίες απευθύνονται σε όσα άτομα δουλεύουν στενά με επιζήσαντα άτομα και με δράστες. Η IRC αναγνωρίζει τη σημασία της πολυτομεακής και πολυεπίπεδης προσέγγισης για την πρόληψη της έμφυλης βίας το παρόν έγγραφο, όμως, περιγράφει μια αυτόνομη παρέμβαση που μπορεί να εφαρμοστεί από καταρτισμένους/ες επαγγελματίες που έχουν ήδη εμπειρία με την κοινότητα στην οποία απευθύνονται. Επιπλέον, ο οδηγός προσφέρει εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης με πρακτικά εργαλεία, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη συλλογή χρήσιμων δεδομένων από την παρέμβαση, την παρακολούθηση της προόδου, τον εντοπισμό των προκλήσεων και την εμπάθυση των γνώσεων μας σχετικά με τις αντιδράσεις αντίστασης στην ισότητα των φύλων. Συνιστάται ιδιαίτερα στους/στις επαγγελματίες να χρησιμοποιούν συστηματικά τα εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης και να μοιράζονται με άλλους επαγγελματίες τα βασικά πορίσματα που αποκομίζουν από την υλοποίηση, ώστε να διαμορφώνουν από κοινού βέλτιστες πρακτικές.

Πλαίσιο πιλοτικής εφαρμογής και υλοποίησης

Οι βασικές προϋποθέσεις της παρέμβασης του EMAP είναι ο σχεδιασμός του υλικού για τις συνεδρίες των ανδρών με βάση τις φωνές των γυναικών και την ανατροφοδότηση που έδωσαν εκείνες κατά τη διάρκεια των συνεδριών για γυναίκες. Για το λόγο αυτό, η υλοποίηση ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2024 με τρεις (3) ομάδες γυναικών στην Αθήνα και δύο (2) ομάδες γυναικών στο Παλέρμο, ενώ την σκυτάλη πήραν οι ομάδες των ανδρών - 5 στο σύνολο -, οι οποίες ξεκίνησαν

τον Μάρτιο του 2024. Στην Αθήνα συγκροτήθηκαν δύο (2) γαλλόφωνες ομάδες γυναικών από την Κεντρική Αφρική και μία (1) αγγλόφωνη ομάδα γυναικών από τη Δυτική Αφρική. Όσον αφορά στις δύο (2) ομάδες στο Παλέρμο, συγκροτήθηκε μία (1) μικτή ομάδα με γαλλόφωνες και αγγλόφωνες γυναίκες από τη Δυτική Αφρική και μία (1) με ιταλόφωνες γυναίκες από το Παλέρμο και το Caraci (μικρή πόλη κοντά στο Παλέρμο). Πέντε (5) ομάδες ανδρών πραγματοποιήθηκαν κατά την πιλοτική εφαρμογή συνολικά: τρεις (3) ομάδες στο Παλέρμο, μία (1) ομάδα γαλλόφωνων ανδρών, μία (1) μικτή ομάδα (γαλλόφωνοι και αγγλόφωνοι) και μία (1) ομάδα ιταλόφωνων ανδρών. Στην Αθήνα, υπήρξαν δύο (2) ομάδες, μία με γαλλόφωνους άνδρες από τη Δυτική Αφρική και μία με αγγλόφωνους άνδρες.

Διαδικασία προσαρμογής

Όλοι/ες οι εισηγητές/τριες, οι συν-εισηγητές/τριες και οι υπεύθυνοι/ες των ομάδων της IRC συμμετείχαν σε μία δεκαήμερη εκπαίδευση, η οποία διεξήχθη από την Τεχνικό Σύμβουλο της IRC για την Προστασία και Ενδυνάμωση των Γυναικών (ΠΕΔ), πριν από την έναρξη των δραστηριοτήτων προβολής της δράσης στην κοινότητα [outreach] και τη διεξαγωγή των συνεδριών. Η εκπαίδευση του προσωπικού τους έδωσε την ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με επιχειρησιακές πτυχές, όπως η συνοχή των ομάδων, οι στρατηγικές εξωστρέφειας και οι τεχνικές διαμεσολάβησης. Οι καταρτισμένοι/ες εισηγητές/τριες και οι πολιτισμικοί διαμεσολαβητές κλήθηκαν να επανεξετάσουν μέρος του περιεχομένου του προγράμματος και να το προσαρμόσουν στο πλαίσιο της ομάδας-στόχου. Για κάθε ομάδα, τουλάχιστον ένα άτομο που μοιραζόταν παρόμοιο πολιτισμικό υπόβαθρο με τις μελλοντικές ομάδες-στόχους συμμετείχε στην προσαρμογή και τη διεξαγωγή των συνεδριών. Συνήθως, αυτός ήταν ο πολιτισμικός διαμεσολαβητής/συν-εισηγητής. Με βάση τις πολιτισμικές πτυχές, τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες κάθε ομάδας, έγιναν γενικές προσαρμογές. Επιπλέον, μια άλλη φάση προσαρμογής πραγματοποιήθηκε στο στάδιο της προετοιμασίας κάθε συνεδρίας από τον/την εισηγητή/τρια και τον/την συν-εισηγητή/τρια από κοινού. Ορισμένες συνιστώσες της προσαρμογής έγιναν

αντικείμενο συζήτησης, στην οποία κλήθηκαν και οι υπεύθυνες ομάδες μαζί με την Τεχνική Σύμβουλο ΠΕΔ της IRC για να διασφαλιστεί ότι τηρήθηκαν οι ελάχιστες απαιτούμενες προϋποθέσεις. Η συλλογή και η οριστικοποίηση των βασικών συνιστωσών προσαρμογής παρουσιάζονται στον παρόντα οδηγό.

Περιορισμοί

Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης, ο τρόπος αναζήτησης συμμετεχόντων αποτέλεσε μία βασική πρόκληση. Συνολικά, 65 γυναίκες και 26 άνδρες συμμετείχαν στην πιλοτική εφαρμογή του EMAP στην Αθήνα και το Παλέρμο. Το σημείο αυτό θα αντικατοπτρίζεται σε αρκετές συστάσεις του παρόντος οδηγού, είναι, όμως, σημαντικό να παραθέσουμε ότι οι ομάδες που συμμετείχαν στην παρέμβαση EMAP προσφέρουν μια περιορισμένη οπτική για τη σκοπιμότητα και τη λειτουργικότητα της προσέγγισης. Παρόλο που δεν έχει σκοπό να παράσχει γενικευτικές οδηγίες με βάση συγκεκριμένα άτομα, ο παρών οδηγός προσφέρει προτάσεις για προβληματισμούς και δεν ισχυρίζεται ότι είναι η μόνη προσέγγιση για την υλοποίηση μιας μετασχηματιστικής ως προς το φύλο παρέμβασης που εμπλέκει άνδρες.

Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή

Διάρθρωση ανθρώπινου δυναμικού και διεξαγωγή συνεδριών

Συνιστάται να διεξάγονται οι συνεδρίες από δύο συν-εισηγητές/τριες, ιδανικά και οι δύο από την κοινότητα-στόχο, που μοιράζονται πολιτισμικά και γλωσσικά χαρακτηριστικά με τους/τις συμμετέχοντες/ουσες στην ομάδα. Ωστόσο, σε περιπτώσεις όπου αυτό δεν είναι δυνατό, τουλάχιστον ένας/μία συν-εισηγητής/τρια - πολιτισμικός διαμεσολαβητής που μοιράζεται πολιτισμικά και γλωσσικά χαρακτηριστικά με τα συμμετέχοντα άτομα στην ομάδα πρέπει να συμμετέχει στην προσαρμογή, την κατάρτιση και την υλοποίηση των ομάδων.

Μελέτη περίπτωσης: Σε κάθε συνεδρία, η παρουσία πολιτισμικών διαμεσολαβητών ήταν ζωτικής σημασίας για την κατανόηση των θεμάτων που εξετάστηκαν. Ο πολιτισμικός διαμεσολαβητής δεν έκανε μόνο άμεση διερμηνεία (από τα ιταλικά στα γαλλικά ή/και στα αγγλικά), αλλά και σε συγκεκριμένες τοπικές διαλέκτους. Επιπλέον, οι πολιτισμικοί διαμεσολαβητές συνεισέφεραν με κάποιες πολιτισμικές οπτικές και ήταν απαραίτητοι για την προετοιμασία των συνεδριών, τη προσαρμογή των βασικών σεναρίων, δραστηριοτήτων και μελετών περίπτωσης και την αμοιβαία κατανόηση πριν και κατά τη διάρκεια των συνεδριών. Οι πολιτισμικοί διαμεσολαβητές εκπαιδεύτηκαν ως εισηγητές κατά τη διάρκεια της δεκαήμερης κατάρτισης που διεξήγαγε τον Σεπτέμβριο του 2023 η Τεχνική Σύμβουλος της IRC για την προστασία και την ενδυνάμωση των γυναικών.

Συμπληρωματικότητα με άλλα προγράμματα

Ως βέλτιστη πρακτική το EMAP θα πρέπει να διεξάγεται σε ένα περιβάλλον όπου ο φορέας υλοποίησης έχει ήδη εδραιωμένη παρουσία, εργάζεται άμεσα με την κοινότητα, χαιρεί αποδοχής και έχει εξασφαλίσει μια ισχυρή συνεργασία με τους ηγέτες της κοινότητας [community leaders] και τους κύριους ενδιαφερόμενους φορείς και έχει ήδη πραγματοποιήσει προγράμματα για την

έμφυλη βία στο παρελθόν. Επιπλέον, συνιστάται να υπάρχουν διαθέσιμες υπηρεσίες διαχείρισης περιστατικών και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας. Οι υπηρεσίες αυτές, είτε προσφέρονται απευθείας από τον οργανισμό που υλοποιεί το EMAP είτε από στενούς συνεργάτες, πρέπει να υπάρχουν στην ευρύτερη περιοχή και να είναι προσβάσιμες. Πρέπει να γίνει καταγραφή των υπηρεσιών αυτών πριν από την έναρξη των ομάδων και, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι πληροφορίες σχετικά με αυτές μπορούν να συμπεριληφθούν στο πρόγραμμα της ομάδας, ανάλογα με τις ανάγκες των συμμετεχόντων.

Μελέτη περίπτωσης: Η εισηγήτρια των ομάδων γυναικών διαπίστωσε την ανάγκη να μάθουν οι γυναίκες περισσότερα για τους διάφορους τύπους έμφυλης βίας, τις συνέπειές τους και τις υπάρχουσες υπηρεσίες για τα επιζήσαντα άτομα. Η εισηγήτρια συνεργάστηκε με μια ειδικό σε θέματα έμφυλης βίας από έναν τοπικό πάροχο υπηρεσιών για να διεξάγει μια πρόσθετη συνεδρία για τα θέματα αυτά, συγκεκριμένα για τις ψυχοσωματικές και ψυχολογικές επιπτώσεις του τραύματος που σχετίζονται με την εμπειρία της έμφυλης βίας και για τις διαθέσιμες υπηρεσίες και τις επιλογές που έχει μία επιζήσασα που αναζητά υποστήριξη.

Στρατηγικές εξωστρέφειας και συμμετοχή της κοινότητας

Οι στρατηγικές εξωστρέφειας μπορούν να είναι ευρείας κλίμακας και εκτεταμένες για να εμπλέξουν ποικίλους συμμετέχοντες* ωστόσο, οι στρατηγικές αυτές πρέπει να προσαρμόζονται στις ανάγκες, τις συγκυρίες και τις δυνατότητες της κοινότητας. Κάποιες οδηγίες για την αποτελεσματική προβολή του έργου είναι οι εξής:

- **Εμπλέξτε τους ηγέτες της κοινότητας.** Στο Παλέρμο και στην Αθήνα, η ομάδα προσέγγισε τους ηγέτες των διάφορων κοινοτήτων μέσω των προσωπικών σχέσεων των πολιτισμικών διαμεσολαβητών και των εισηγητών. Διοργανώθηκαν διάφορες συναθροίσεις για να παρουσιάσει η ομάδα το EMAP στις κοινότητες, όπως στις συναντήσεις της

κοινότητας, στην εκκλησία μέσω της εμπλοκής των ιερών ή κατά τη διάρκεια κοινωνικών εκδηλώσεων που διοργάνωσαν οι κοινότητες. Κατά τη διάρκεια αυτών των κοινωνικών εκδηλώσεων ορισμένα μέλη της ομάδας, με την υποστήριξη των πολιτισμικών διαμεσολαβητών, μπόρεσαν να παρουσιάσουν την προσέγγιση του EMAP. Σε αυτές τις περιπτώσεις, κρίθηκε πολύ σημαντικό να μιλήσουν για τη σημασία της δημιουργίας ασφαλέστερων κοινοτήτων, όπου οι γυναίκες και τα κορίτσια θα είναι απαλλαγμένες από τη βία και όπου οι οικογένειες θα μπορούν να ζουν αρμονικά. Τα μέλη της ομάδας που είχαν πολιτισμικούς δεσμούς με τις κοινότητες έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην προβολή, γνωρίζοντας πώς να αντιμετωπίζουν τα άλλα μέλη και χρησιμοποιώντας τις σωστές λέξεις για να παρουσιάσουν τις δραστηριότητες. Συνιστάται ιδιαίτερα να συνεδριάσει όλη η ομάδα και να προτείνει ιδέες για να αποφασίσουν από κοινού τη στρατηγική προβολής, τη γλώσσα που θα χρησιμοποιήσουν και τα βασικά μηνύματα που θα μεταφερθούν.

- **Δημιουργήστε προσεκτικά μηνύματα προβολής του έργου για να ενθαρρύνετε τη συμμετοχή των ανδρών.** Κατά τη διάρκεια της προσέγγισης των κοινοτήτων, τα άτομα, ιδίως οι άνδρες που συμμετείχαν σε ενημερωτικές συναντήσεις σχετικά με τις δραστηριότητες του EMAP, εξέφρασαν ότι η συζήτηση «γυναικείων θεμάτων» δεν αποτελεί προτεραιότητα γι' αυτούς, ιδίως σε δύσκολους οικονομικούς καιρούς ή ότι η έμφυλη βία δεν αποτελεί ζήτημα στις κοινότητές τους. Για να αντιμετωπιστεί αυτή η αντίσταση απέναντι στα «γυναικεία θέματα» και η αποκλειστική αναφορά στην έμφυλη βία, η οποία αποτελεί θέμα ταμπού, η ομάδα υλοποίησης διαμόρφωσε ανάλογα τα μηνύματα που έδιναν στις κοινότητες. Για παράδειγμα, το EMAP παρουσιάστηκε ως μια παρέμβαση που προωθεί ασφαλέστερες κοινότητες αντί να αναφερθεί άμεσα η πτυχή της πρόληψης της έμφυλης βίας. Ορισμένα μέλη της κοινότητας εξέφρασαν επίσης ότι βιώνουν βία και διακρίσεις (με βάση τη φυλή, την καταγωγή, τη θρησκεία) και ότι η ισότητα των φύλων δεν ήταν το μόνο πρόβλημα που έπρεπε να αντιμετωπιστεί κατά προτεραιότητα γι'

αυτούς. Αυτές οι αντιδράσεις αντίστασης είναι συνηθισμένες κατά την εφαρμογή των παρεμβάσεων πρόληψης της έμφυλης βίας. Ωστόσο, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό των στόχων και των στρατηγικών εξωστρέφειας. Εξηγούν επίσης εν μέρει τις λίγες διαρροές που παρατηρήθηκαν κατά τη διάρκεια της υλοποίησης.

- **Επικεντρωθείτε στις θετικές συνέπειες της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένων των πιθανών κινήτρων.** Η ομάδα προσέγγισε ηγέτες κοινοτήτων από την αφρικανική διασπορά για να υποστηρίξουν τις στρατηγικές εξωστρέφειας, οι οποίοι παρείχαν πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με την ανάγκη να δοθεί έμφαση στα οφέλη της συμμετοχής στο EMAP και να υπάρξει κάτι ως αντάλλαγμα για τη συμμετοχή, ώστε να βρουν οι συμμετέχοντες υποστήριξη στην αντιμετώπιση των προκλήσεων για την κάλυψη βασικών αναγκών. Οι ηγέτες ανέφεραν ότι χωρίς κίνητρα και χωρίς εστίαση στον θετικό αντίκτυπο οι συμμετέχοντες θα ξοδέψουν κατά προτεραιότητα τον χρόνο τους αναζητώντας και κάνοντας δραστηριότητες που δημιουργούν εισόδημα.
- **Εμπλέξτε Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) και οργανώσεις για την έμφυλη βία.** Πολλές ΜΚΟ προσφέρθηκαν να διαδώσουν το πρόγραμμα και τους στόχους του στους δικαιούχους τους. Για τον σκοπό αυτό εκτυπώθηκαν μερικά φυλλάδια και μερικές αφίσες, τα οποία δόθηκαν στις οργανώσεις που επιθυμούσαν να προωθήσουν το έργο στους δικαιούχους τους. Κάποιοι φορείς παρείχαν το χώρο τους, κάποιοι άλλοι συγκέντρωσαν μια μικρή ομάδα ατόμων που ενδιαφέρονταν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα για ενημερωτικές συναντήσεις, ενώ άλλοι μοιράστηκαν την τεχνογνωσία και τις γνώσεις τους σχετικά με το θέμα.
- **Εξερευνήστε την αναζήτηση συμμετεχόντων διαδικτυακά.** Αν και δεν αποδείχθηκε αποδοτική ως στρατηγική προσέλκυσης υποψηφίων στην πιλοτική φάση, τα μέσα

κοινωνικής δικτύωσης και τα ενημερωτικά δελτία των οργανώσεων θα μπορούσαν να αποτελέσουν πολύτιμα εργαλεία προς διερεύνηση ανάλογα με την κοινότητα.

Συνοχή της ομάδας

Το εγχειρίδιο του EMAP προσπαθεί συγκεκριμένα κριτήρια για την συμμετοχή ανδρών και γυναικών στο πρόγραμμα EMAP. Η συνοχή των ομάδων θεωρείται πολύ σημαντική για διάφορους λόγους: i) εξασφαλίζει ασφαλέστερες και πιο ισότιμες συνδιαλλαγές και ανταλλαγή εμπειριών εντός των ομάδων, ii) βοηθά τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν ο ένας τον άλλον και να συσχετιστούν με την εμπειρία του άλλου, iii) υποστηρίζει τους/τις εισηγητές/τριες στη διαχείριση της ομάδας και των αντιδράσεων αντίστασης. Η διασφάλιση της συνοχής της ομάδας σημαίνει τον προκαθορισμό συγκεκριμένων κριτηρίων που θα επιτρέψουν υψηλότερο επίπεδο δέσμευσης και εμπλοκής των συμμετεχόντων. Αυτό δεν πρέπει να ερμηνεύεται ως περιορισμός των συμμετεχόντων στην ομάδα σε τέτοιο βαθμό ώστε να αποθαρρύνεται ή να μειώνεται η ετερότητα. Η ηλικία καθορίστηκε ως ένα τέτοιο κριτήριο συνοχής με βάση τις προηγούμενες εμπειρίες από την υλοποίηση του EMAP, αλλά και σύμφωνα με άλλες παρεμβάσεις. Οι νέοι και οι γηραιότεροι ενδέχεται να μην έχουν τις ίδιες γνώσεις, στάσεις και πρακτικές σχετικά με την ισότητα των φύλων και την έμφυλη βία. Επιπλέον, σε ορισμένες κουλτούρες οι νεότεροι αποθαρρύνονται από το να εκφράζονται ελεύθερα μπροστά σε άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, απέναντι στα οποία πρέπει να δείχνουν τον σεβασμό τους μένοντας σιωπηλοί.

Μελέτες περίπτωσης

Από την ομάδα γυναικών: Η IRC καθόρισε συγκεκριμένα κριτήρια για τη σύνθεση των ομάδων και τη διασφάλιση της συνοχής της ομάδας: **ανάλογα με τη γλώσσα που μιλούν, την περιοχή καταγωγής και το ηλικιακό εύρος**. Αυτά τα τρία κριτήρια κρίθηκαν απαραίτητα για να εξασφαλιστεί ότι όλες οι συμμετέχουσες θα μπορούσαν να επικοινωνούν μεταξύ τους και να έχουν κάποιες κοινές πολιτισμικές καταβολές (συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των

έμφυλων ρόλων στην κοινότητα καταγωγής τους). Στις ομάδες γυναικών στην Αθήνα, παρατηρήθηκε ότι η ύπαρξη μιας ομάδας αποτελούμενης από διαφορετικές εθνικότητες εντός μιας ευρύτερα κοινής περιοχής – Νιγηρία, Σιέρα Λεόνε, Ουγκάντα - είχε θετικό αποτέλεσμα. Αυτή η ετερότητα στην εθνικότητα ανέδειξε ένα πρόσθετο ενδιαφέρον και κίνητρο για συζήτηση και ευαισθητοποίηση σχετικά με πρακτικές από άλλες χώρες και παρείχε στις γυναίκες την ευκαιρία να ακούσουν, να κατανοήσουν και να προσφέρουν ενθάρρυνση η μία στην άλλη σχετικά με το πώς μπορούν να προστατεύσουν τον εαυτό τους και να εκφράσουν την αντίστασή τους στην έμφυλη βία.

Από την ομάδα ανδρών: Λόγω λειτουργικής αναγκαιότητας και μεγάλου ενδιαφέροντος από κάποιους συμμετέχοντες, δημιουργήθηκε στην Αθήνα μια ομάδα ανδρών με μικτή καταγωγή (διαφορετική γεωγραφική περιοχή καταγωγής, διαφορετική ομιλούμενη γλώσσα). Αυτή η προσέγγιση δεν ενθαρρύνεται στην πιλοτική εφαρμογή της παρέμβασης του EMAP, καθώς καθιστά δύσκολη την εμπλοκή των συμμετεχόντων σε διάλογο. Αναδείχθηκε επίσης ως ο λόγος για τον οποίο ορισμένοι από τους συμμετέχοντες εγκατέλειψαν τελικά, όχι λόγω έλλειψης ενδιαφέροντος για το θέμα, αλλά μάλλον επειδή ήταν περίπλοκο να διεξαχθεί διάλογος σε κοινό έδαφος με τους άλλους συμμετέχοντες. Στη μικρή μικτή ομάδα που παρέμεινε, οι εισηγητές προθυμοποιήθηκαν να κάνουν κάποια έρευνα και έπαιξαν σπουδαίο ρόλο στην εξεύρεση βασικών παραδειγμάτων και σεναρίων με τα οποία όλοι μπορούσαν να συσχετιστούν, με βάση τις δικές τους γνώσεις και εμπειρίες. Εξαιτίας αυτής της επιπλέον προπαρασκευαστικής διαδικασίας που έκαναν οι εισηγητές, η ετερότητα εντός της ομάδας παρείχε το έδαφος για γόνιμες ανταλλαγές και, τελικά, το αποτέλεσμα ήταν θετικό.

Κάποιοι βασικοί δείκτες για την εξασφάλιση συνοχής στην ομάδα είναι:

- **Ηλικία και οικογενειακή κατάσταση:** Αν και το πρόγραμμα EMAP επικεντρώνεται στη βία μεταξύ ερωτικών συντρόφων [intimate partner violence (IPV)] για παντρεμένα άτομα ή άτομα σε σχέση, για να συμμετέχουν στις συνεδρίες **νεότερα άτομα, που δεν έχουν ακόμη σχέση**, αναθεωρήθηκαν ορισμένα βασικά παραδείγματα, μελέτες περιπτώσεων και σενάρια, ώστε να συμπεριληφθούν η εξέταση της ισότητας των φύλων και των υγιών διαπροσωπικών σχέσεων στη φιλία και στο περιβάλλον των ερωτικών/ρομαντικών γνωριμιών [π.χ. όταν μιλούσαμε για τον καταμερισμό των καθηκόντων στο νοικοκυριό, ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν πώς μοιράζουν τα καθήκοντα στο σπίτι τους ή στη συνεδρία για τις υγιείς και μη υγιείς σχέσεις τους ζητήθηκε να σκεφτούν πώς να οικοδομήσουν υγιείς σχέσεις με οποιαδήποτε γυναίκα στη ζωή τους]. Όταν τους προτάθηκε να σκεφτούν για υγιείς συμπεριφορές σε διάφορους τύπους σχέσεων, οι συζητήσεις στράφηκαν είτε γύρω από μη ρεαλιστικές σχέσεις (αυτές που ονειρεύονται, αλλά δεν έχουν ζήσει ακόμη) είτε έτειναν να επικεντρώνονται στους λόγους ρήξης (για σχέσεις που είχαν στο παρελθόν).

Μελέτη περίπτωσης: Η δραστηριότητα Β' της εβδομάδας 15 με θέμα "Βοήθεια για την πρόληψη της βίας κατά των γυναικών στην κοινότητα" προκάλεσε μια ενδιαφέρουσα συζήτηση γύρω από την πορνογραφία. Οι συμμετέχοντες μίλησαν για το πώς η πορνογραφία μπορεί να δημιουργήσει μια λανθασμένη εικόνα στους νεαρούς εφήβους και ενήλικες για το πώς πρέπει να είναι μια σεξουαλική επαφή. Ειδικότερα, έγινε λόγος για την αντικειμενοποίηση του γυναικείου σώματος και τη βία που επιβάλλεται σε αυτό από το δυνατό αρρενωπό σώμα, η οποία κανονικοποιείται μέσω της πορνογραφίας. Υπήρξε ένα πολύ καλό σχόλιο σχετικά με το πώς το ανδρικό κυρίαρχο σώμα που απεικονίζεται στις πορνογραφικές ταινίες μπορεί να δημιουργήσει μεγάλο άγχος στους νέους άνδρες όσον αφορά τη σεξουαλική απόδοση.

Η ομάδα των ανδρών που ήταν **μεγαλύτεροι σε ηλικία και ζούσαν με τις οικογένειές τους** έδειξαν ενδιαφέρον να μιλήσουν για τα στερεότυπα των φύλων και τους έμφυλους ρόλους στο σπίτι, αν και εξέφρασαν αντιδράσεις αντίστασης όσον αφορά στον καταμερισμό των καθηκόντων και τον φόρτο εργασίας που επωμίζονται στο νοικοκυριό τους. Οι απογοητεύσεις και οι αντιστάσεις ανέδειξαν την ποικιλομορφία των βιωμάτων των ατόμων μέσα στις ομάδες, αλλά και την ασυμφωνία που βιώνουν μεταξύ των παραδοσιακών προτύπων του πολιτισμού καταγωγής τους, των προτύπων της χώρας διαμονής τους και της εμπειρίας με βάση τις οικονομικές ανάγκες, όπου οι γυναίκες διαδραματίζουν μεγαλύτερο ρόλο εκτός του νοικοκυριού, έχουν αμειβόμενη εργασία και - σε κάποιο βαθμό, σύμφωνα με τους συμμετέχοντες - παίζουν μικρότερο ρόλο ως φροντίστριες μέσα στο νοικοκυριό. Τα σενάρια και οι μελέτες περίπτωσης προσαρμόστηκαν ώστε να ληφθούν υπόψη αυτές οι διαφορετικές καταστάσεις, παρουσιάζοντας διαφορετικά παραδείγματα πιθανών σεναρίων για τους έμφυλους ρόλους στο σπίτι, καθώς και δίνοντας τον χώρο στους άνδρες να ανοιχτούν για την απογοήτευσή που νιώθουν και να προσπαθήσουν να καταλάβουν από πού προέρχεται.

- **Σταθερότητα και ένταξη:** Η συνεργασία με άτομα που βρίσκονται σε διαρκή μετακίνηση λόγω εξωγενών παραγόντων (πχ. πόλεμος, καταδίωξη) έδειξε ότι τα άτομα έχουν διαφορετικά επίπεδα ευαισθητοποίησης και γνώσεων σχετικά με την ισότητα των φύλων, ανάλογα με την ηλικία τους, αλλά και με το χρονικό διάστημα από τότε που έφτασαν στη χώρα διαμονής. Στην ομάδα των νεότερων ατόμων, οι πιο πρόσφατα αφιχθέντες άνδρες έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον και περιέργεια να μάθουν περισσότερα για τα στερεότυπα, τους κανόνες και τους έμφυλους ρόλους, επιτρέποντάς τους να κατανοήσουν καλύτερα τη νέα κοινωνία στην οποία ζουν.

Μελέτη περίπτωσης ομάδας ανδρών: Στο Παλέρμο, ορισμένοι από τους συμμετέχοντες έφτασαν πρόσφατα και εξακολουθούσαν να φιλοξενοούνται σε κέντρα υποδοχής κατά τη διάρκεια της

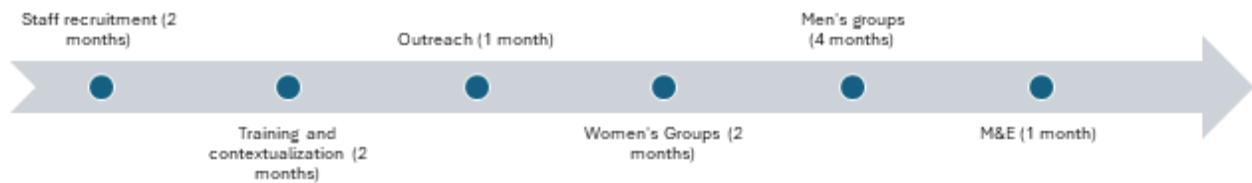
συμμετοχής τους στο πρόγραμμα. Θεώρησαν τις συνεδρίες του EMAP ως μία ευκαιρία καθοδήγησης στα τεκταινόμενα της νέας χώρας, δεδομένου ότι οι εισηγητές δημιούργησαν χώρο για να συζητήσουν και να εντοπίσουν τις πολιτισμικές διαφορές μεταξύ της Ιταλίας και των χωρών καταγωγής τους όσον αφορά στην αντίληψη της έμφυλης βίας και στις πολιτισμικές νόρμες γύρω από το φύλο.

- **Ευαισθητοποίηση και γνώση σχετικά με την έμφυλη βία:** Η αξιολόγηση του επιπέδου ευαισθητοποίησης και των γνώσεων σχετικά με την έμφυλη βία και την ισότητα των φύλων ήταν σημαντική για την προσαρμογή της προσέγγισης στην ομάδα-στόχο. Ενώ για τις περισσότερες από τις ομάδες που δημιουργήθηκαν στην Αθήνα και το Παλέρμο το επίπεδο ευαισθητοποίησης και οι γνώσεις γύρω από τις βασικές έννοιες του φύλου, τον ορισμό της έμφυλης βίας, την τυπολογία, τις αιτίες και τις συνέπειες ήταν περιορισμένες, μια ομάδα στο Παλέρμο, αποτελούμενη από Ιταλούς άνδρες που δραστηριοποιούνται σε τοπικές οργανώσεις, είχε ήδη περάσει από μια διαδικασία προβληματισμού και ευαισθητοποίησης σχετικά με το θέμα. Παρόλα αυτά, η ομάδα αυτή έδειξε μεγάλο ενδιαφέρον και δέσμευση να συμμετάσχει στην παρέμβαση του EMAP. Στο παρόν ενημερωτικό σημείωμα θα επισημανθούν συγκεκριμένες παρατηρήσεις ανάλογα με το επίπεδο ευαισθητοποίησης των μελών των ομάδων, καθώς προσαρμόστηκαν ο αριθμός και το περιεχόμενο των συνεδριών, όπως και οι στόχοι της.

Αντιμετώπιση των αναγκών και δέσμευση των συμμετεχόντων

Η προσέγγιση EMAP χρειάζεται περίπου ένα έτος για να υλοποιηθεί σωστά: επομένως απαιτεί εξειδικευμένο προσωπικό, διαθέσιμο προϋπολογισμό και δομή (βλ. [εισαγωγικό οδηγό EMAP](#)), καθώς και υψηλό επίπεδο δέσμευσης από τα συμμετέχοντα άτομα.

Εικόνα 1: Χρονοδιάγραμμα της παρέμβασης.

Κατά την πιλοτική εφαρμογή του EMAP στην Αθήνα και το Παλέρμο, προέκυψαν κάποια διδάγματα σχετικά με το επίπεδο δέσμευσης των συμμετεχόντων για να παρακολουθήσουν τις συνεδρίες του EMAP:

- **Ρυθμίστε τον αριθμό, τη διάρκεια και τη συχνότητα των συνεδριών.** Από πολύ νωρίς διαπιστώθηκε ότι η μακροχρόνια δέσμευση (2-3 ώρες την εβδομάδα για περίοδο δύο (2) έως τεσσάρων (4) μηνών) θα αποτελούσε πρόκληση για τα συμμετέχοντα άτομα για διάφορους λόγους.

Μελέτη περίπτωσης ομάδας γυναικών: Οι περισσότερες από τις γυναίκες που συμμετείχαν σε μία από τις ομάδες στην Αθήνα, θα έπρεπε να ολοκληρώσουν τη δραστηριότητα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (που ανακοινώθηκε στην εισηγήτρια) για να διασφαλίσουν ότι θα προλάβουν να μετακινηθούν στα νησιά εγκαίρως για την έναρξη της εποχικής απασχόλησης. Η ομάδα αυτή αποφάσισε λοιπόν να συναντιέται δύο φορές την εβδομάδα για 1 μήνα, ώστε να είναι σε θέση να παρακολουθήσει και να ολοκληρώσει τον κύκλο των συνεδριών εγκαίρως πριν

από την έναρξη της εποχικής απασχόλησης. Αν και συνιστάται να αφήνετε μία εβδομάδα μεταξύ των συνεδριών για να υπάρχει χρόνος για προσωπικούς προβληματισμούς, αυτό εκλήφθηκε ως σημαντικός περιορισμός που θα εμπόδιζε πολλές γυναίκες να παραμείνουν μέχρι το τέλος του προγράμματος. Παρά το γεγονός ότι η διάρκεια των ομάδων ήταν μικρότερη, η υψηλή δέσμευση των γυναικών ήταν πασιφανής. Ορισμένες από τις γυναίκες των ομάδων έγιναν έπειτα άτομα αναφοράς στην κοινότητά τους για την έμφυλη βία [Women Focal Points for GBV prevention in their communities] στο πλαίσιο του ίδιου έργου, πράγμα που σημαίνει ότι παρακολούθησαν εντατική εκπαίδευση σχετικά με την πρόληψη και την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας, δεσμεύτηκαν να παρέχουν πληροφορίες και να υποστηρίζουν τις γυναίκες που έχουν ανάγκη στην κοινότητά τους και έχουν δημιουργήσει μακροχρόνιες σχέσεις με την ομάδα του έργου.

Επιπλέον, μέρος του περιεχομένου της προσέγγισης EMAP περιορίστηκε και συγχωνεύθηκε, ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι περιορισμοί που εξέφρασαν τα συμμετέχοντα άτομα λήφθηκαν υπόψη, χωρίς, όμως, αυτό να επηρεάζει τη διασφάλιση των ελάχιστων απαιτούμενων προϋποθέσεων και της ποιότητας της μετασχηματιστικής ως προς το φύλο παρέμβασης. Παραδόξως, ενώ η IRC είχε προσαρμόσει το πρόγραμμα ώστε να ταιριάζει στους χρονικούς περιορισμούς, τα σχόλια των συμμετεχόντων υπέδειξαν ότι θα ήθελαν περισσότερες και μεγαλύτερες συνεδρίες. Αυτό κατέδειξε την ασυμφωνία μεταξύ της πραγματικής συγκεκριμένης δέσμευσης που είναι έτοιμο να επιδείξει κάποιο άτομο και του ενδιαφέροντος και του ενθουσιασμού που γεννιέται από τη συμμετοχή στις συνεδρίες. Μια πρόταση είναι να δομηθεί το EMAP ως μια σταδιακή παρέμβαση, που θα περιλαμβάνει βασική ενημέρωση, μεμονωμένες συνεδρίες, μια σύντομη παρέμβαση και στη συνέχεια μια μεγαλύτερη και πιο εμπειριστατωμένη παρέμβαση με όσα άτομα θέλουν και μπορούν να δεσμευτούν για το σύνολό της.

- **Εξετάστε τις βασικές ανάγκες των συμμετεχόντων.** Τα συμμετέχοντα άτομα, άνδρες και γυναίκες, ιδίως όσα είχαν βιώσει αναγκαστικό εκτοπισμό, αγωνίζονταν να καλύψουν τις βασικές τους ανάγκες. Έτσι, δεν θεωρούσαν τη συμμετοχή σε ομαδικές συνεδρίες ως προτεραιότητα και έπρεπε να λαμβάνουν αποφάσεις με βάση το οικονομικό αποτέλεσμα συγκεκριμένων δραστηριοτήτων. Η IRC όχι μόνο προσαρμοσε το χρονοδιάγραμμα ώστε να μην επηρεάζει τις ώρες εργασίας των συμμετεχόντων, αλλά η ομάδα εξέτασε επίσης το ενδεχόμενο να τους παρέχει κίνητρα (κουπόνια για αγορές σε καταστήματα ειδών πρώτης ανάγκης) για να διασφαλίσει ότι ο χρόνος και η δέσμευση που θα αφιέρωναν στη συνεδρία του EMAP δεν θα εκλαμβάνονταν ως πιθανή απώλεια εισοδήματος.
- **Εξετάστε την επέκταση των συζητήσεων στις ομάδες ανδρών ώστε να συμπεριλάβουν τη βία που σχετίζεται με την κρίση και τον εκτοπισμό.** Δεδομένης της ιδιαίτερης κατάστασης των βία εκτοπισμένων ατόμων και της πιθανής τραυματικής εμπειρίας που έχουν ζήσει ή παρακολουθήσει στις χώρες καταγωγής τους, στο ταξίδι τους προς την Ευρώπη και κατά την άφιξη και την εγκατάσταση στην Ελλάδα ή την Ιταλία, κρίθηκε σημαντικό να αναγνωρίσουν οι εισηγητές ότι και οι άνδρες μπορούν να είναι επιζήσαντες βίας, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής και ψυχολογικής βίας. Έτσι, με συγκεκριμένες ομάδες, οι εισηγητές προτίμησαν να αναφέρονται σε επιζήσαντα άτομα, αντί για γυναίκες και κορίτσια, τονίζοντας παράλληλα ότι η έμφυλη βία πλήττει δυσανάλογα τις γυναίκες και τα κορίτσια. Αυτή η προσέγγιση προτιμήθηκε τόσο από τους εισηγητές όσο και από τους συμμετέχοντες, οι οποίοι ένιωσαν μεγαλύτερη ασφάλεια να μοιραστούν ελεύθερα τις σκέψεις και τις εμπειρίες τους, χωρίς να κριθούν. Αυτό τους βοήθησε να εκφράσουν τις αντιδράσεις αντίστασης και υποστήριξε το έργο των εισηγητών για τον εντοπισμό και την αντιμετώπισή τους.

- **Διεξάγετε συνεδρίες σε κεντρικό, προσβάσιμο και γνωστό στους συμμετέχοντες χώρο.** Οι ομάδες γυναικών πραγματοποιήθηκαν σε κοινοτικούς και ασφαλείς χώρους για γυναίκες και κορίτσια (WGSS), παρέχοντας φιλικούς προς τα παιδιά χώρους (CFS) στις γυναίκες που συμμετείχαν στις συνεδρίες. Αυτό έγινε σε συνεργασία με εδραιωμένες οργανώσεις του πεδίου στην Αθήνα (Jesuit Refugee Service και Solidarity Now) και στο Παλέρμο (Centro Penc και στον κοινοτικό χώρο Caraci). Στην Αθήνα, οι ομάδες ανδρών συναντήθηκαν στα γραφεία της IRC Hellas, καθώς προσέφερε έναν δωρεάν χώρο, κεντρικό και προσβάσιμο με τα μέσα μαζικής μεταφοράς. Στο Παλέρμο, διεξήχθησαν σε μια αίθουσα στο κέντρο της πόλης που ανήκε στην Consulta delle Culture, έναν δημόσιο φορέα. Ένα δίδαγμα που προέκυψε από την εμπειρία στην υλοποίηση του έργου ήταν, όπου ήταν δυνατόν, να οργανώνονται οι συνεδρίες σε κοινοτικούς χώρους με φιλικούς χώρους προς τα παιδιά (CFS όπου υπάρχει), οι οποίοι είναι ήδη γνωστοί και προσβάσιμοι στα μέλη της κοινότητας. Αυτό όχι μόνο εξασφαλίζει τη συμμετοχή της κοινότητας, αλλά επιτρέπει επίσης μεγαλύτερη δέσμευση από τα συμμετέχοντα άτομα, όπως και την ανάληψη ευθύνης από τις οργανώσεις και τα μέλη της κοινότητας για τις παρεμβάσεις. Επιπλέον, επιτρέπει στις γυναίκες που παρακολουθούν τις συνεδρίες να έρθουν με τα παιδιά τους, τα οποία θα μπορούσαν να συμμετάσχουν σε φιλικές προς τα παιδιά ψυχαγωγικές δραστηριότητες παράλληλα με τις συνεδρίες.
- **Διατηρήστε τη συνοχή της ομάδας και δικτυωθείτε μέσω εναλλακτικών διαύλων επικοινωνίας.** Στην Αθήνα και το Παλέρμο, κάθε ομάδα δημιούργησε μια ειδική ομαδική συνομιλία σε εφαρμογές άμεσων μηνυμάτων της επιλογής της για να παραμένει σε επαφή σχετικά με την υλικοτεχνική υποδομή των συνεδριών (ακύρωση, αλλαγή ημερομηνίας, ώρας ή τόπου), την οργάνωση πρόσθετων δραστηριοτήτων, να μοιράζεται τα βασικά σχόλια που συζητήθηκαν σε κάθε συνάντηση και να συζητά και να ανταλλάσσει περαιτέρω σκέψεις για βασικά θέματα. Οι εν λόγω ομάδες εκτιμήθηκαν πολύ από τις γυναίκες, καθώς

διαπίστωσαν ότι μπορούσαν να προβληματιστούν ατομικά σχετικά με το θέμα που συζητήθηκε στις προηγούμενες συνεδρίες και στη συνέχεια να μοιραστούν τις ιδέες ή τις ερωτήσεις τους εντός των ομάδων. Ακόμη, ενίσχυσε την συνεχή εμπλοκή των συμμετεχουσών.

Προσαρμογή περιεχομένου

Γενική προσαρμογή περιεχομένου

Στη φάση της πιλοτικής εφαρμογής, ο περιορισμένος αριθμός συμμετεχόντων σε ορισμένες ομάδες στην Αθήνα είχε κάποιο αντίκτυπο στην υλοποίηση του προγράμματος. Σε συγκεκριμένες δραστηριότητες, αντί να σπάσουν τη μεγαλύτερη ομάδα σε υποομάδες - όπως υποδεικνύεται στην αρχική κατευθυντήρια γραμμή -, οι εισηγητές προτίμησαν να δώσουν τα θέματα προς συζήτηση στην ολομέλεια. Μια από τις παρατηρήσεις που προέκυψαν στην πορεία είναι ότι για δραστηριότητες που χρησιμοποιούν σενάρια και ιστορίες, τα συμμετέχοντα άτομα προτιμούσαν να έχουν τα κείμενα εκτυπωμένα, ώστε να μπορούν να παρακολουθούν την ιστορία κατά την ανάγνωση και να αφιερώνουν χρόνο για να τα ξαναδιαβάσουν ή να αναζητήσουν άγνωστες λέξεις.

Οι προσδοκίες των συμμετεχόντων έπρεπε να τεθούν υπό συζήτηση στην αρχή και να διευθετηθούν καθ' όλη τη διάρκεια των συνεδριών. Αυτό ίσχυε ιδιαίτερα για την ομάδα των ανδρών, οι οποίοι είχαν ήδη κάποια ευαισθητοποίηση σχετικά με την ισότητα των φύλων και την έμφυλη βία, καθώς και κάποια πρακτική εμπειρία. Οι συνεδρίες του EMAP δεν σχεδιάστηκαν για να προωθήσουν την ενεργή πολιτική δέσμευση, να αμφισβητήσουν ανοιχτά τις κυβερνητικές πολιτικές για την έμφυλη βία ή να προτείνουν δράσεις κατά δημοτικών φορέων. Ωστόσο, το περιεχόμενο των συνεδριών με άτομα που είχαν υψηλότερο επίπεδο ευαισθητοποίησης προσαρμόστηκε ώστε να κρατήσει το ενδιαφέρον και τη δέσμευσή τους αμείωτα.

Συλλογή και ένταξη των φωνών των γυναικών

Από τα ουσιαστικότερα μέρη της παρέμβασης του EMAP είναι η ένταξη των φωνών των γυναικών στις συνεδρίες των ανδρών. Σε κάθε ενότητα του προγράμματος για τις γυναίκες, υπάρχουν ενδείξεις που επισημαίνονται ως *Βασικές περιοχές ανατροφοδότησης*. Οι εισηγήτριες θα πρέπει να φροντίσουν να κρατούν ιδιαίτερα λεπτομερείς σημειώσεις σχετικά με τις απαντήσεις των γυναικών σε αυτές τις ενότητες ανατροφοδότησης, καθώς οι πληροφορίες αυτές θα χρησιμοποιηθούν για να κατευθύνουν τη συζήτηση με τις γυναίκες κατά την τελευταία συνεδρία, η οποία επικεντρώνεται στο ποιες πληροφορίες θα ήθελαν να μοιραστούν με τους άνδρες. Για την πιλοτική παρέμβαση, έγιναν αρκετές προσαρμογές για να διευκολύνουν τη διαδικασία της ανατροφοδότησης, διασφαλίζοντας παράλληλα την εφαρμογή των ελάχιστων προδιαγραφών:

- Οι βασικοί τομείς ανατροφοδότησης ενσωματώνονταν συστηματικά κατά τη διάρκεια κάθε συνεδρίας. Η εισηγήτρια εξήγησε τον σκοπό της συλλογής των ανατροφοδοτήσεων των γυναικών σε κάθε συνεδρία, τη διαδικασία της καταγραφής σημειώσεων και το γεγονός ότι η ανατροφοδότηση που θα μοιραζόταν με τους άνδρες θα έπρεπε πρώτα να εγκριθεί από την ομάδα. Ως εκ τούτου, αυτό επέτρεψε στις γυναίκες να υψώσουν τη φωνή τους σχετικά με το τι θα ήθελαν να γνωρίζουν οι άνδρες, αν μπορούσαν να τους μιλήσουν ελεύθερα.
- Οι γυναίκες και οι άνδρες εισηγητές/τριες συναντιόντουσαν σε τακτική βάση για να συζητήσουν τα σχόλια των γυναικών και να ενσωματώσουν τα βασικά σημεία στις συνεδρίες των ανδρών.

Συζήτηση για την έμφυλη βία και διαχείριση των αντιδράσεων πυροδότησης τραυματικών εμπειριών και των αντιδράσεων αντίστασης

Η έμφυλη βία επανέρχεται σε όλες τις συνεδρίες των ομάδων ανδρών και γυναικών. Ειδικότερα, η *συνεδρία 5 του προγράμματος για τις γυναίκες και η ενότητα 2 (συνεδρίες 8-12) του προγράμματος για τους άνδρες* επικεντρώνονται στην *κατανόηση της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών*. Κατά τη συζήτηση για την έμφυλη βία, οι αντιδράσεις αντίστασης των συμμετεχόντων αποτελούν μέρος της διαδικασίας. Για παράδειγμα, ο ορισμός των τύπων βίας μπορεί να προκαλέσει διάφορες αντιδράσεις και ορισμένοι συμμετέχοντες μπορεί να μην αναγνωρίζουν ορισμένες βίαιες συμπεριφορές ως βία ή ακόμη και να τις δικαιολογούν, καθώς θεωρούνται κοινές και φυσιολογικές από ένα μέρος της κοινωνίας. Στην περίπτωση της βίας μεταξύ ερωτικών συντρόφων, μια συμμετέχουσα ανέφερε ότι της αρέσει όταν ο σύζυγός της την τιμωρεί κατά καιρούς, καθώς, γι' αυτήν, αυτό αποδεικνύει ότι εξακολουθεί να ενδιαφέρεται για εκείνη. Μια άλλη συμμετέχουσα δικαιολόγησε τις μη συναινετικές σεξουαλικές σχέσεις με τον σύζυγο ως συζυγική υποχρέωση.

Αυτές οι αντιδράσεις αντίστασης και η ανταλλαγή προσωπικών εμπειριών μπορεί να προκαλέσουν έντονα συναισθήματα στην ομάδα. Με βάση την εμπειρία της από την εφαρμογή του προγράμματος [Women Rise](#), μιας ψυχοκοινωνικής παρέμβασης για γυναίκες (στο πλαίσιο του προγράμματος CARE), η εισηγήτρια των ομάδων γυναικών στην Αθήνα χρησιμοποίησε τεχνικές συναισθηματικής γείωσης και ασκήσεις αναπνοών για να δώσει χώρο και χρόνο στις συμμετέχουσες να συγκεντρωθούν εκ νέου και να βρουν παρηγοριά μετά από δύσκολες συζητήσεις. Είναι εξαιρετικά σημαντικό να κλείνουν δύσκολες συνεδρίες με ασκήσεις γείωσης, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι συμμετέχουσες δεν θα κουβαλούν με το πέρας της συνεδρίας τα συναισθήματα που προκλήθηκαν και ότι λαμβάνουν υποστήριξη από τις ομάδες.

Όταν δουλεύετε με μια ομάδα που έχει ήδη κάποια ευαισθητοποίηση σχετικά με το θέμα, η συζήτηση μπορεί να επεκταθεί στη διαδικτυακή σφαίρα και να συζητήσετε το θέμα της τεχνολογικά υποβοηθούμενης έμφυλης βίας. Είναι σημαντικό να επαναφέρουμε πάντα τη συζήτηση στις βασικές αιτίες της και να αναδείξουμε ότι το «διαδίκτυο» είναι ένα άλλο περιβάλλον, ένας άλλος χώρος, όπου η βία λαμβάνει χώρα, οι βασικές αιτίες της οποίας είναι η ανισότητα των φύλων, οι επιβλαβείς πατριαρχικές νόρμες που επιβάλλονται σε άνδρες και γυναίκες και η ιδέα της κατωτερότητας των γυναικών. Η ομάδα μπορεί επίσης να προβληματιστεί σχετικά με το "πώς οι άνδρες μαθαίνουν τη βία;" και το ρόλο της διαδικτυακής σφαίρας, ιδίως στον χώρο των παιχνιδιών και της πορνογραφίας.

Επιπλέον, είναι σημαντικό να προβληματιστεί η ομάδα με την έννοια της συναίνεσης και τα χαρακτηριστικά της (ελεύθερα δοσμένη, αναστρέψιμη, ενημερωμένη, ενθουσιώδης και συγκεκριμένη) και να προχωρήσετε πέρα από το περίφημο βίντεο [Tea and Consent](#). Για το θέμα αυτό, ο εισηγητής χρησιμοποίησε κάποιες πολύτιμες διαδικτυακές πηγές σχετικά με τη συναίνεση (π.χ. [Consent is easy as FRIES](#) και [How Consent is More Than Just a Question and an Answer](#)).

Προσαρμογή συγκεκριμένων δραστηριοτήτων

Το πλαίσιο του φύλου [Gender Box]

Δραστηριότητα Γ΄ της ενότητας 2 «Κατανοώντας το φύλο» στο πρόγραμμα των γυναικών και των ανδρών

Τόσο στο πρόγραμμα των γυναικών όσο και των ανδρών, η δραστηριότητα αυτή είναι πολύ δημοφιλής και χαιρεί ιδιαίτερης εκτίμησης από την πλευρά των συμμετεχόντων. Συνιστάται να αφιερώσετε αρκετό χρόνο για συζήτηση. Αυτό θα μπορούσε να γίνει, για παράδειγμα, με το να σπάσετε τη δραστηριότητα σε δύο συνεδρίες. Είναι σημαντικό να αφιερώσετε περισσότερο χρόνο

στην αρχή, καθώς η δραστηριότητα αυτή όχι μόνο εμπλέκει τα συμμετέχοντα σε προσωπικό αναστοχασμό και ομαδικές συζητήσεις γύρω από τις έμφυλες νόρμες και στερεότυπα, αλλά επιτρέπει επίσης τη διαμόρφωση της συνοχής της ομάδας από την αρχή. Πρόκειται για μια βασική δραστηριότητα στην οποία γίνεται συχνά αναφορά καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης του προγράμματος.

Όταν δουλεύετε με μια ομάδα που έχει ήδη κάποια επίγνωση επί του θέματος, οι εισηγητές πρέπει να ενισχύσουν τις γνώσεις τους και να επεκτείνουν τις ιδέες και τις προτάσεις του προγράμματος σε άλλους τομείς της ζωής. Είναι πάντα σημαντικό να αποφύγετε τις προκαθορισμένες ιδέες σχετικά με το επίπεδο ευαισθητοποίησης και να μην πιστεύετε ότι όλα γίνονται κατανοητά με τον ίδιο τρόπο από όλα τα άτομα της ομάδας. Το γεγονός ότι τα συμμετέχοντα άτομα γνωρίζουν κάποιες από τις έννοιες δεν σημαίνει ότι ο εισηγητής πρέπει να παραλείψει τη συνεδρία. Μπορεί, όμως, να δώσει μεγαλύτερη έμφαση στην εμπάθунση της κατανόησης και της συζήτησης με την ομάδα. Κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας «*Το πλαίσιο του φύλου*», αυτό μπορεί να λάβει τη μορφή υπενθύμισης ότι δεν υπάρχει «γυναικεία ευαισθησία» ή «ανδρική ικανότητα να κάνεις κάτι». Στη συνέχεια, η συζήτηση με τα συμμετέχοντα άτομα περιστράφηκε γύρω από το γεγονός ότι ο χαρακτήρας και η συμπεριφορά των ανθρώπων δεν εξαρτώνται από το φύλο τους. Αν ένας άνδρας ή ένα αγόρι είναι ευαίσθητος, δεν συμπεριφέρεται σαν γυναίκα και δεν έχει θηλυκή ευαισθησία. Είναι απλώς ευαίσθητος! Επιπλέον, ακόμη και με μια ομάδα με υψηλότερη ευαισθητοποίηση, είναι ενδιαφέρον να προβληματιστούμε σχετικά με το τι συμβαίνει με ανθρώπους που θεωρούνται ότι ενεργούν «εκτός πλαισίου» και να σκεφτούμε ξεχωριστά τις εσωτερικευμένες συμπεριφορές και πεποιθήσεις που μπορεί να είναι επιβλαβείς. Αυτό μπορεί να γίνει ως αυτό-αναστοχασμός, καταγράφοντας τις σκέψεις στο τετράδιο και εκφράζοντάς τες φωναχτά, ανάλογα με τη δυναμική της ομάδας και το πόσο άνετα νιώθουν τα μέλη της.

Κατανοώντας την κοινωνική θέση [Understanding status]

Δραστηριότητα Β΄ της ενότητας 4 «Κατανοώντας την εξουσία και την κοινωνική θέση» στο πρόγραμμα των γυναικών και δραστηριότητα Γ΄ της ενότητας 4 «Κατανοώντας την εξουσία και τα δικαιώματα» στο πρόγραμμα των ανδρών

Μία εναλλακτική δραστηριότητα προτάθηκε για να ξεκινήσει η κουβέντα για την εξουσία και την κοινωνική θέση. Ο *περίπατος ισχύος [Power Walk]* αναγνωρίστηκε ως ένας χρήσιμος τρόπος για να εμπλακούν τα συμμετέχοντα άτομα στον προβληματισμό σχετικά με την εξουσία και τα προνόμια διαφορετικών ομάδων αλλά και των δικών τους. Ορισμένοι συμμετέχοντες είχαν περιορισμένη κατανόηση ή πολιτισμική αναφορά στα παιχνίδια με τράπουλα που χρησιμοποιήθηκε στη δραστηριότητα αυτή. Επιπλέον, ο *περίπατος ισχύος* είναι μια δραστηριότητα που ανοίγει τη συζήτηση και επιτρέπει τον αναστοχασμό. Η δραστηριότητα περιγράφεται παρακάτω. Οι εισηγητές μπορούν να δημιουργήσουν τους δικούς τους χαρακτήρες και τα δικά τους σενάρια σε σχέση με το πλαίσιο/το περιβάλλον της υλοποίησης και το προφίλ των συμμετεχόντων στην ομάδα. Επίσης, συνιστάται να «δώσουν» στους συμμετέχοντες χαρακτήρες που είναι αρκετά διαφορετικοί από τους δικούς τους, για τον διπλό λόγο της αποφυγής της επανενεργοποίησης της τραυματικής εμπειρίας και του στίγματος, αλλά και για να ενθαρρύνουν τους συμμετέχοντες να μπουν στη θέση άλλων ανθρώπων, διευκολύνοντας τον αναστοχασμό σχετικά με την εξουσία και τα προνόμια του καθενός, όπως και την καλύτερη κατανόηση της διαθεματικότητας.

Περίπατος ισχύος

Γυναικείες φωνές: Φροντίστε να εισάγετε χαρακτήρες που σχετίζονται επίσης με όσα οι γυναίκες είπαν ότι βιώνουν στα σπίτια και την κοινότητά τους.

1. Βρείτε χαρακτήρες που σχετίζονται με την περιοχή ή την κοινότητα στην οποία βρίσκεστε, ώστε να είναι πολύ πιο εύκολο για τους συμμετέχοντες να συσχετιστούν και να συμμετάσχουν με ειλικρίνεια.

2. Για μια μικρότερη ομάδα χρησιμοποιήστε μια σκακιέρα και δώστε δύο χαρακτήρες ανά συμμετέχοντα.
3. Βεβαιωθείτε ότι οι συμμετέχοντες αισθάνονται άνετα με τους χαρακτήρες τους και με τη συμμετοχή τους στο παιχνίδι.
4. Αναφέρετε τις οδηγίες:
 - Βάλτε τους συμμετέχοντες να επιλέξουν έναν χαρακτήρα ανώνυμα (για μικρότερες ομάδες δύο χαρακτήρες ανά συμμετέχοντα).
 - Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι θα διαβάσετε δηλώσεις που σχετίζονται με όσα συμβαίνουν σήμερα στις κοινότητές μας και ότι θα πρέπει να αντιδράσουν με βάση τους χαρακτήρες που έχουν.
 - Ενημερώστε τους συμμετέχοντες ότι θα πρέπει να κινηθούν κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού σύμφωνα με τις δηλώσεις που θα κάνετε. Αν πρόκειται για κάτι που έχει θετικό αντίκτυπο στη ζωή του χαρακτήρα τους ή μπορούν να έχουν εύκολα πρόσβαση σε αυτό, θα πρέπει να προχωρήσουν μπροστά. Αν πρόκειται για κάτι που επηρεάζει αρνητικά τη ζωή τους ή δεν έχουν πρόσβαση σε αυτό, θα πρέπει να κινηθούν προς τα πίσω. Αν πρόκειται για κάτι που δεν έχει αντίκτυπο στη ζωή τους ή δεν υπάρχει καμία πιθανότητα να συμβεί, τότε θα πρέπει να μείνουν ακίνητοι στην ίδια θέση.
 - Εάν έχετε μικρές ομάδες, μπορείτε να τους ζητήσετε να κινηθούν τα πιόνια τους μπροστά και πίσω ή να μείνουν ακίνητοι στη σκακιέρα ανάλογα και πάλι με τους χαρακτήρες τους.
 - Υπενθυμίστε στους συμμετέχοντες να μην απαντούν στις δηλώσεις, ενώ κινούν τους χαρακτήρες τους κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού.
5. Βεβαιωθείτε ότι οι συμμετέχοντες κατανοούν κάθε δήλωση.

Χαρακτήρες

- Clarice, μια ανύπαντρη μητέρα από το Κονγκό που ζει σε προσφυγική δομή [refugee camp] με το παιδί της
- Amir, ένας διερμηνέας από το Ιράν που μιλάει φαρσί και εργάζεται στην προσφυγική δομή
- Smith, ένας Αμερικάνος φοιτητής σε πρόγραμμα ανταλλαγής στην Αθήνα
- Γιώργος, συνταξιούχος δημόσιος υπάλληλος, φροντίζει τα εγγόνια του
- Μαργαρίτα, Ελληνίδα εργαζόμενη μητέρα 3 παιδιών
- Γιάννης, Έλληνας, πατέρας 3 παιδιών που εργάζεται στον τομέα της πληροφορικής
- Paul, ένας Καμερουνέζος αιτών άσυλο που μόλις έλαβε απορριπτική σε β' βαθμό απόφαση και δεν έχει δουλειά
- Μαρία, Ελληνίδα βουλεύτρια
- Francine, πρόσφατα πτυχιούχος Πανεπιστημίου που αναζητά εργασία, μεγαλωμένη στην Ελλάδα με καταγωγή από το Κονγκό
- Queen, μια τρανς μετανάστρια που ζει στην Ελλάδα
- Sabrina, μια 16χρονη Κουβανή ασυνόδευτη ανήλικη που ζει σε δομή ασυνόδευτων ανηλίκων
- Mario, ένας Αλβανός μόνος πατέρας που εργάζεται σε οικοδομές

Δηλώσεις

- Μπορώ εύκολα να πάω σε οποιοδήποτε νοσοκομείο και να λάβω άμεση θεραπεία.
- Μπορώ εύκολα να βρω δουλειά.
- Μπορώ να κυκλοφορώ στην πόλη οποιαδήποτε στιγμή της ημέρας.
- Μπορώ να ταξιδέψω/επισκεφτώ όποιο μέρος θέλω.
- Μπορώ να πάρω μία ημέρα άδεια για να φροντίσω το παιδί μου.
- Έχω χρόνο μετά τη δουλειά να κάνω άλλες δραστηριότητες.
- Είμαι σε θέση να πληρώνω το ενοίκιο μου και να τα βγάλω πέρα.

- Δεν φοβάμαι την αστυνομία.
- Μπορώ να ντύνομαι όπως θέλω και να μην αισθάνομαι ότι απειλούμαι/κρίνομαι.
- Έχω ευκαιρίες να σπουδάσω.
- Δεν περιμένει κάποιος από μένα να κάνω δουλειές του σπιτιού (μαγείρεμα, καθάρισμα).
- Μπορώ να διαβάσω την τοπική εφημερίδα.
- Η γνώμη μου είναι σεβαστή και έχει βαρύτητα στην κοινότητά μου.
- Τρώω τουλάχιστον δύο γεύματα την ημέρα.
- Έχω ανθρώπους να με υποστηρίξουν αν χρειαστώ κάτι.

Αφού διαβάσετε όλες τις δηλώσεις, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αποκαλύψουν τον ή τους χαρακτήρες τους και να εξηγήσουν γιατί βρίσκονται σε αυτό το σημείο.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ! Τα συμμετέχοντα άτομα πρέπει να βρίσκονται σε διαφορετικές θέσεις, γεγονός που αναδεικνύει τη δύναμη και την κοινωνική θέση του κάθε χαρακτήρα στην κοινωνία μας.

Στο πρόγραμμα των γυναικών

- ***Έλεγχος ασφαλείας***

Όλες οι συνεδρίες στο πρόγραμμα των γυναικών

Οι έλεγχοι ασφαλείας αποτελούν σημαντικό μέρος του προγράμματος των γυναικών. Το πρόγραμμα περιέχει κατευθυντήριες ερωτήσεις για να βεβαιωθείτε ότι οι γυναίκες αισθάνονται άνετα και ασφαλείς, όταν βρίσκονται στην ομάδα σε κάθε συνεδρία. Ως βασικό δίδαγμα της δραστηριότητας αυτής -ήδη από την πρώτη φορά- οι γυναίκες στην Αθήνα εξέφρασαν ότι συνήθως δεν μιλούν για τη συμμετοχή τους στην παρέμβαση του EMAP εκτός της ομάδας (με τις φίλες τους και την κοινότητά τους), επειδή εισπράττουν αντεπίθεση και αντιδράσεις υψηλής αντίστασης που τις προειδοποιούν ότι θα υποστούν «πλύση εγκεφάλου», αν συμμετέχουν σε

τέτοιες συζητήσεις. Αυτή μπορεί να είναι μια συνηθισμένη αντίδραση που προέρχεται από το κοινωνικό περιβάλλον. Είναι σημαντικό να έχετε λάβετε υπόψιν αυτή την αντίδραση καθ' όλη τη διάρκεια των ομαδικών συνεδριών, ώστε να σιγουρευτείτε και να διασφαλίσετε ότι οι γυναίκες εξακολουθούν να αισθάνονται ασφαλείς. Επιπλέον, η εισηγήτρια πρέπει να είναι ενήμερη και προετοιμασμένη για τυχόν ανησυχίες σχετικά με την ασφάλεια και να ενθαρρύνει τις συμμετέχουσες να ακολουθούν πρακτικές που τις κάνουν να αισθάνονται ασφαλείς.

- **Κύκλος υποστήριξης [Circle of support]**

Δραστηριότητα Β΄ της ενότητας 6 «Πλάνο ασφάλειας» στο πρόγραμμα των γυναικών

Στις γυναίκες προτάθηκε μια άσκηση προβληματισμού για να διασφαλιστεί ότι δεν θα νιώθουν υποχρεωμένες να αποκαλύψουν πληροφορίες που δεν αισθάνονται άνετα να μοιραστούν. Μοιράστηκε στις συμμετέχουσες ένα έντυπο με περισσότερους κύκλους εκτός του μεσαίου και τους ζητήθηκε να συμπληρώσουν τα εξής στοιχεία:

- Στο κέντρο του κύκλου το όνομά τους.
- Στο επόμενο επίπεδο του κύκλου το πρώτο άτομο που θα καλέσουν αν υποστούν βία μπορεί να είναι ένα μέλος της οικογένειας, μια φίλη.
- Στο επόμενο επίπεδο του κύκλου τους άλλους ανθρώπους που μπορούν να παράσχουν βοήθεια μπορεί να είναι μια γειτόνισσα, ένα μέλος της κοινότητάς τους.
- Στο τελευταίο επίπεδο του κύκλου μπορούν να προσθέσουν τις πληροφορίες που έλαβαν στην προηγούμενη συνεδρία σχετικά με υπηρεσίες που παρέχουν υποστήριξη σε επιζήσασες βίας, όπως συμβουλευτικά κέντρα για επιζήσασες, οργανώσεις αντιμετώπισης της έμφυλης βίας, αστυνομικά τμήματα. Για το κομμάτι αυτό, η εισηγήτρια πρέπει να προετοιμάσει ένα ενημερωτικό φυλλάδιο στην προηγούμενη συνεδρία σχετικά με τις υπηρεσίες υποστήριξης επιζήσασων έμφυλης βίας ή να τα διανείμει κατά τη διάρκεια αυτής της συνεδρίας, ώστε να διασφαλίσει ότι οι γυναίκες έχουν τις πληροφορίες και μπορούν να τις κρατήσουν.

Στο πρόγραμμα των ανδρών

Οι ιστορίες και τα σενάρια του προγράμματος χρειάζονται ιδιαίτερη πλαισίωση, ειδικά για άτομα με υψηλό επίπεδο ευαισθητοποίησης και άτομα που προέρχονται από διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο από αυτό στο οποίο αναφέρονται οι ιστορίες. Οι εισηγητές πρέπει να σκεφτούν παραδείγματα που να απεικονίζουν **την καθημερινή ζωή των συμμετεχόντων** στο νέο περιβάλλον. Εν προκειμένω, χρησιμοποίησαν σενάρια από την πραγματική ζωή που ανασύρθηκαν από τις καθημερινές ειδήσεις και τα πιο πρόσφατα στατιστικά στοιχεία για να προσαρμόσουν τις ιστορίες στις εμπειρίες των συμμετεχόντων και να ενισχύσουν τον διάλογο. Συνιστάται, επίσης, η χρήση υφιστάμενου οπτικοακουστικού υλικού. Ενδεικτικά, κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας **«Συνέπειες της βίας»** (*Δραστηριότητα Β΄ της ενότητας 12 «Συνέπειες της βίας» στο πρόγραμμα των ανδρών*), χρησιμοποιήθηκαν τα ακόλουθα βίντεο για τους τρόπους αντιμετώπισης, αλλά και για την ενίσχυση του προβληματισμού σχετικά με τις συνέπειες της βίας στην κοινότητά μας: αποσπάσματα ταινιών από τις ταινίες *Sleeping with the enemy*, *There's still tomorrow*, *Don't Tell*.

Με μια ομάδα ανδρών να είναι ήδη ευαισθητοποιημένη και να ασχολείται με την έμφυλη βία το τελευταίο μέρος του προγράμματος χρειάζεται περισσότερη προσαρμογή. Για να τηρηθεί το χρονοδιάγραμμα και να προσαρμοστεί στο επίπεδο γνώσεων αυτών των συγκεκριμένων ομάδων, οι συνεδρίες στην αρχή του προγράμματος συγχωνεύτηκαν και δόθηκε περισσότερος χρόνος στις δραστηριότητες των συνεδριών 14, 15 και 16. Για παράδειγμα, η δραστηριότητα **«Μην στέκεσαι εκεί... Κάνε κάτι!»** (*Δραστηριότητα Γ΄ της ενότητας 15 «Γίνε σύμμαχος στην κοινότητα» στο πρόγραμμα των ανδρών*), αποδείχθηκε ένας πολύ καλός τρόπος για να εισαγάγουν την έννοια του Ενεργού Παρατηρητή (Active Bystandership) και να προβληματιστούν για το πώς θα ενεργούσαν ως σύμμαχοι στην κοινότητά τους, ξεκινώντας από τους εσωτερικούς τους κύκλους, δηλαδή τους φίλους, την οικογένεια κ.λπ.

Ο παρατηρητής είναι ένα άτομο ή μια κοινότητα που γίνεται μάρτυρας μιας πράξης έμφυλης βίας ή των κοινωνικών κανόνων που τη διαιωνίζουν, αλλά δεν εμπλέκεται άμεσα σε επιβλαβή συμπεριφορά. Η δράση του παρατηρητή περιλαμβάνει παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται από τον ίδιο για να αποθαρρύνει, να αποτρέψει ή να διακόψει μια πράξη έμφυλης βίας. Για τον σκοπό αυτό, ο εισηγητής μπορεί να εκτυπώσει ορισμένα σενάρια και να ζητήσει από τους συμμετέχοντες να συζητήσουν σε ζευγάρια τι θα έκαναν. Για συμβουλές και σενάρια - που πρέπει να προσαρμοστούν στο πλαίσιο της ομάδας σας - σχετικά με τη συμπεριφορά του παρατηρητή περιηγηθείτε στους ακόλουθους ιστότοπους:

- <https://nomore.org/learn/bystander-scenarios/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=OyqxU3o1ah0>

Όταν αναφέρεστε στη συμπεριφορά του παρατηρητή, είναι επίσης σημαντικό να αναλογιστείτε τους κινδύνους για τα επιζήσαντα άτομα (αρχή ΜΗΝ ΠΡΟΚΑΛΕΣΕΙΣ ΒΛΑΒΗ) και τους παρατηρητές (μην θέτετε τη ζωή σας σε κίνδυνο και πάντα να αξιολογείτε την κατάσταση πριν μιλήσετε και παρέμβετε).

Αναλυτικά προγράμματα γυναικών και ανδρών

Το πλήρες πρόγραμμα διάρκειας 8 εβδομάδων για τις γυναίκες και 16 εβδομάδων για τους άνδρες και τα σχετικά παραρτήματα είναι διαθέσιμα μόνο στην αγγλική γλώσσα και μπορείτε να τα βρείτε [εδώ](#).

ENGAGING MEN THROUGH ACCOUNTABLE PRACTICE (EMAP) CURRICULA

WOMEN'S AND MEN'S CURRICULUM & ANNEXES

IMPORTANT NOTE:

The Engaging Men Through Accountable Practice (EMAP) is an evidence-based program approach to prevent violence against women and girls that centers their voices, while simultaneously working with men to address the root causes of Gender Based Violence (GBV). It has been implemented for more than 20 years in humanitarian settings in Africa, Asia, Latin America and Middle East.

In 2023, for the first time in the International Rescue Committee's experience, EMAP was piloted in Europe, in Greece and Italy, with men and women from the refugee/migrant and local population.

The pilot was part of the "Community-Based Primary Prevention of GBV in Greece and Italy" (CARE) project, which was implemented from February 2023 to July 2024, by the International Rescue Committee Hellas, Caritas Hellas, Centro Penc and Global Girl Media Greece.

CARE is co-funded by the European Union and the "Citizens, Equality, Rights and Values" (CERV) program of the DG JUST (European Commission).

This Curricula has been adjusted to reflect the work implemented in the Greek and Italian contexts during the facilitation of the EMAP groups, which was one of the core activities of the CARE project.

© International Rescue Committee

OVERVIEW OF THE EMAP CURRICULA

The EMAP Curricula engages participants in understanding the root causes of Violence Against Women and Girls (VAWG) and reflecting on their own attitudes and beliefs about gender, power, and violence.

There are two curricula within EMAP:

- » An 8 week curriculum for women
- » A 16 week curriculum for men

WOMEN'S CURRICULUM

The main purpose for the women's groups is to provide a safe space for women to voice their reactions and concerns on the intervention planned with men in their community, as well as to discuss their priorities and experiences regarding VAWG in their community. Additionally, participants in the women's groups will learn about the root causes of VAWG and reflect on their own attitudes and beliefs about gender. Since women grow up with the same messages about gender as men, and these ideas can be reinforced by violence, it can be extremely challenging for women to go against these and to have different expectations for themselves, and of the men around them. Even when women would like things to be different and would like there to be changes, it can be hard to envision what this could look like.

As many women are constantly surrounded by the obligations of family, including household chores and caring for their children, it is important to facilitate a space where they can step away from these duties and reflect on their own wellbeing. The EMAP curriculum supports women in thinking about a future without VAWG and exploring possibilities on what they would like to see change, and how men could behave differently in multiple areas of their lives, including in their home, relationships, and wider community.

THE GOALS OF THE WOMEN'S CURRICULUM ARE:

- » Learn about and provide feedback on the intervention with men occurring in their community.
- » Receive training on the root causes of VAWG and reflect on their own experiences.
- » Discuss their hopes, concerns and priorities for change related to violence against women and girls.
- » Discuss possible risks associated with the intervention and identify support services and safe spaces.

THE WOMEN'S CURRICULUM GROUPS SHOULD:

- » Begin at least eight weeks prior to the start of the men's curriculum.
- » Focus on attitudes and beliefs rather than behavioral change.
- » Target 10 to 20 women.
- » Build on existing women's leadership and/or participation within the intended community.
- » Provide a safe space for women.

HELPFUL TIPS: The women's curriculum does not focus on individual behavioral change in women, as the EMAP intervention is not designed to bring about changes in women's behavior. EMAP is an intervention that focuses on individual behavior change with men, while recognizing that women may also hold attitudes and beliefs that support VAWG. However, EMAP does not aim to put the responsibility on women to prevent VAWG—rather, EMAP encourages men to identify how they can use their power and privilege to make a difference in the lives of women.

MEN'S CURRICULUM

The purpose of the men's curriculum is to provide men with the skills and knowledge to identify and transform their own attitudes, beliefs, and behaviors that support VAWG. The men's curriculum focuses on helping men to explore the root causes of VAWG, understand different types of VAWG, and learn about what it means to be an ally to women and girls. Through this learning, they will be challenged to make individual and concrete changes in attitudes and behaviors that will benefit women and girls. They will also be guided on how to discuss the changes that will be most helpful to the women in their lives, and to make decisions about what key actions to take in partnership with women.

A key component of the men's curriculum is practicing accountability to women and girls. To support this, men are asked to develop Personal action plans¹, which help them to work in partnership with women in their lives to identify key areas for change.

THE GOALS OF THE MEN'S CURRICULUM ARE:

- » Reduce harmful behaviors.
- » Increase participants' knowledge about the impact of domestic violence on women, men and children.
- » Increase understanding of VAWG and the role men can play to prevent violence through individual behavioral change.
- » Shift participants' attitudes and behaviors toward gender equity.
- » Increase gender equitable behavior in the households and relationships of participants.

THE MEN'S CURRICULUM GROUPS SHOULD:

- » Begin at least eight weeks after the start of the women's dialogue sessions.
- » Focus on attitudinal and behavioral change.
- » Target 10 to 20 men who are currently not perpetrating violence against women and girls.
- » Reflect upon the voices and experiences of women.

Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει όλα τα εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης (Π&Α) που χρησιμοποιήθηκαν από την IRC για την πιλοτική εφαρμογή της προσέγγισης EMAP στην Ιταλία και την Ελλάδα. Περιέχει οκτώ (8) έντυπα σε μορφή Word. Ορισμένα από αυτά τα έντυπα έχουν ληφθεί από τα εργαλεία του EMAP που βρίσκονται διαθέσιμα στο διαδίκτυο και έχουν προσαρμοστεί στα πλαίσια της Αθήνας και του Παλέρμο (3,5,7,8), ενώ άλλα έχουν δημιουργηθεί εκ του μηδενός (1,2,4,6) για την πιλοτική εφαρμογή της παρούσας παρέμβασης. Για το σύνολο των εργαλείων Π&Α του EMAP, ανατρέξτε στον [Οδηγό Υλοποίησης](#), στην *ενότητα 4: Εργαλεία παρακολούθησης*, όπως και στα *Παραρτήματα*. Λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της υλοποίησης του EMAP στην Ελλάδα και την Ιταλία, το επίπεδο τεχνογνωσίας και εμπειρίας της ομάδας, καθώς και τους χρονικούς και επιχειρησιακούς περιορισμούς, επιλέχθηκαν βασικά εργαλεία Π&Α κατά την υλοποίηση. **Οι επόμενες σελίδες περιέχουν αποκλειστικά τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια αυτής της πιλοτικής φάσης.**

Η **φόρμα εγγραφής (1)** χρησιμεύει στην αξιολόγηση και εγγραφή τόσο των γυναικών όσο και των ανδρών υποψηφίων με την υποβολή μιας σειράς ερωτήσεων για τη συλλογή δημογραφικών στοιχείων και τη διασφάλιση της συνοχής της ομάδας κατά τη διάρκεια μιας ατομικής συνάντησης πριν από την έναρξη των ομάδων με τους/ις εισηγητές/ριες. Η **φόρμα δήλωσης απορρήτου (2)** μοιράζεται στη συνάντηση πριν από την έναρξη της ομάδας για να ενημερώσει τα συμμετέχοντα άτομα για το πώς το έργο θα χρησιμοποιήσει τα προσωπικά τους δεδομένα και για να εξασφαλίσει τη συγκατάθεσή τους. Όλες οι απαντήσεις που παρέχονται από τους/τις υποψήφιους/ες συμμετέχοντες/ουσες που εγγράφονται στις ομάδες κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής συνάντησης καταγράφονται σε μια βάση δεδομένων [database]. Η προσαρμοσμένη **φόρμα αξιολόγησης για τους άνδρες (3)** χρησιμοποιείται επίσης πριν από την έναρξη των συνεδριών για την αξιολόγηση και την επιλογή ανδρών συμμετεχόντων. Το εργαλείο αυτό επιτρέπει στους/ις εισηγητές/ριες να αξιολογήσουν αν ο υποψήφιος πληροί όλες τις

προϋποθέσεις για να λάβει μέρος στην παρέμβαση και τους/ις βοηθά να εξασφαλίσουν τη δέσμευση των ανδρών στη μη χρήση βίας. Πρόκειται για μια προαιρετική φόρμα, ανάλογα με τους ενδιαφερόμενους συμμετέχοντες και το πλαίσιο. Ο/η εισηγητής/τρια και ο/η υπεύθυνος/η του/της πρέπει να αποφασίσουν αν η φόρμα αξιολόγησης είναι χρήσιμη γι' αυτούς.

Η **φόρμα παρουσίας στις συνεδρίες EMAP (4)** θα πρέπει να χρησιμοποιείται από τους/τις εισηγητές/τριες σε κάθε συνεδρία για την ανώνυμη καταγραφή της συμμετοχής των ατόμων στη συνεδρία. Το προσαρμοσμένο **ερωτηματολόγιο για τους άνδρες συμμετέχοντες (5)** χρησιμοποιείται μόνο με τις ομάδες ανδρών και σκοπός του είναι να μετρήσει τις αλλαγές στις στάσεις, τις πεποιθήσεις και τις συμπεριφορές των συμμετεχόντων συγκρίνοντας τις απαντήσεις τους στην αρχή και στο τέλος της παρέμβασης αντίστοιχα. Ένα ερωτηματολόγιο συμπληρώνεται από τους συμμετέχοντες στην πρώτη συνεδρία και ένα δεύτερο ερωτηματολόγιο συμπληρώνεται στην τελευταία συνεδρία.

Η **έρευνα γνώμης (6,** 6α για τις γυναίκες και 6β για τους άνδρες συμμετέχοντες) συγκεντρώνει τα σχόλια των συμμετεχόντων αμέσως μετά το πέρας των ομαδικών συνεδριών. Πρόκειται για μια ανώνυμη έρευνα που μοιράζεται σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, η οποία μετρά την ικανοποίηση των συμμετεχόντων σε σχέση με διάφορα στοιχεία της ομάδας και της διεξαγωγής της και τον άμεσο αντίκτυπο των συνεδριών. Η προσαρμοσμένη **έρευνα αναστοχασμού των γυναικών (7)** παρέχει κάποιες κατευθυντήριες γραμμές για συζήτηση σε ομάδα εστίασης που επιτρέπει στις γυναίκες να προσφέρουν ανατροφοδότηση σχετικά με την εμπειρία τους και τη συμμετοχή τους στο EMAP, αλλά και να προτείνουν τυχόν συστάσεις που έχουν για τη βελτίωση της παρέμβασης σε ομαδικό πλαίσιο.

Τέλος, η **φόρμα αναφοράς εβδομαδιαίας συνεδρίας του EMAP (8,** 8α για τις γυναίκες και 8β για τους άνδρες εισηγητές) θα πρέπει να συμπληρώνεται μετά από κάθε συνεδρία από τους/τις

εισηγητές/τριες της ομάδας και να επανεξετάζεται κατά τη διάρκεια των εβδομαδιαίων συναντήσεων με την ομάδα. Αυτό το εργαλείο καθοδηγεί τους/τις εισηγητές/τριες στο να προβληματιστούν σχετικά με τα δυνατά σημεία τους, αλλά και τις προκλήσεις που αντιμετώπισαν στο πλαίσιο των συνεδριών και να εντοπίσουν κοινές αντιδράσεις αντίστασης μεταξύ των συμμετεχόντων/ουσών.

1. Φόρμα εγγραφής ¹

Οι ακόλουθες ερωτήσεις θα πρέπει να τίθενται σε όλους/ες τους/ις υποψήφιους/ες συμμετέχοντες/ουσες κατά τη διάρκεια μιας προκαταρκτικής συνάντησης πριν από την έναρξη των συνεδριών και πριν από την ένταξή τους στην ομάδα. Οι πληροφορίες μπορούν να συλλεχθούν μέσω συζήτησης και ο/η εισηγητής/τρια μπορεί να χρησιμοποιήσει το ακόλουθο έντυπο ως οδηγό για τη συζήτηση. Οι ερωτήσεις και η διατύπωση πρέπει να προσαρμοστούν στο πλαίσιο της ομάδας-στόχου και του συγκεκριμένου ατόμου. Για παράδειγμα, αν δουλεύετε με άτομα με χαμηλό αλφαριθμητισμό, είναι σημαντικό να αφιερώσετε χρόνο για να δώσετε τον ορισμό ορισμένων λέξεων ή να εξηγήσετε γιατί συλλέγετε τις πληροφορίες. Οι υποψήφιοι/ες συμμετέχοντες/ουσες θα πρέπει να ενημερώνονται ότι η συμμετοχή τους είναι προαιρετική και ότι δεν είναι υποχρεωμένοι/ες να απαντήσουν στις ερωτήσεις, εάν δεν το επιθυμούν.

Κωδικός
συμμετέχοντος/ουσας:

Όνομα συντονιστή/ριας
συζήτησης:

Ημερομηνία:

Εάν ο/η συμμετέχων/ουσα δεν έχει ήδη κωδικό, χρησιμοποιήστε τις ίδιες μεθόδους που χρησιμοποιείτε για να δημιουργήσετε κωδικούς επιζησυσών/αντων για τη διαχείριση υποθέσεων ή για οποιοδήποτε άλλο σύστημα υπάρχει στο πρόγραμμά σας.

Δημογραφικά στοιχεία

Αρχικά, θα σας ζητήσω να μοιραστείτε μαζί μου μερικές πληροφορίες για τον εαυτό σας.

1. Τοποθεσία: <i>(Εισάγετε πληροφορίες για την πόλη και τον ασφαλή χώρο που θα λάβει χώρα η ομάδα)</i>	
2. Ποια είναι η χώρα καταγωγής/εθνικότητά σας;	
3. Ποια είναι η μητρική σας γλώσσα;	
4. Ποιες άλλες γλώσσες μιλάτε;	
5. Φύλο	☐ Γυναίκα

¹ Προσαρμοσμένο από το *Women Rise: A Gender-Based Violence Psychosocial Support Framework and Resource Package*.

	☐ Άντρας ☐ Μη δυαδικό άτομο ☐ Δεν επιθυμώ να αποκαλύψω
6. Έτος γέννησης: (Πληκτρολογήστε τον αριθμό)	
7. Ποια είναι η οικογενειακή σας κατάσταση;	☐ Ελεύθερος/η ☐ Έγγαμος/η με πολιτική ένωση ή συμβίωση με σύντροφο σαν παντρεμένος/η ☐ Διαζευγμένος/η ☐ Χωρισμένος/η ☐ Χήρος/α ☐ Αρραβωνιασμένος/η ☐ Δεν απάντησε
8. Ζείτε αυτή την περίοδο με τον/την σύζυγο ή τον/την σύντροφό σας;	☐ Ναι ☐ Όχι ☐ Δεν απάντησε
9. Ποιο είναι το νομικό σας καθεστώς;	☐ Πρόσφυγας/ισσα ☐ Αιτών/ούσα άσυλο ☐ Προσωρινό καθεστώς προστασίας ☐ Άλλο καθεστώς μετανάστη/ριας ☐ Έλληνας/ίδα/ Ιταλός/ίδα πολίτης ☐ Δεν απάντησε
10. Πόσα χρόνια ζείτε στην Αθήνα/Παλέρμο; (Πληκτρολογήστε τον αριθμό)	
11. Είστε σε θέση να διαβάζετε και να γράφετε στη γλώσσα της ομάδας;	☐ Ναι, και τα δύο ☐ Μπορώ να διαβάσω, αλλά δεν μπορώ να γράψω ☐ Δεν γνωρίζω ούτε ανάγνωση ούτε γραφή ☐ Δεν απάντησε
12. Ποιο είναι το μορφωτικό σας επίπεδο;	☐ Δημοτικό σχολείο ☐ Γυμνάσιο/Λύκειο ☐ Προπτυχιακό ☐ Μεταπτυχιακό ☐ Διδακτορικό

	☐ Μεταδιδακτορικό
13. Πόσα άτομα ζουν αυτή την περίοδο στο σπίτι σας; [<i>Με τον όρο σπίτι εννοούμε κάτω από τη στέγη σας.</i>] (Πληκτρολογήστε τον αριθμό)	
14. Έχετε παιδιά υπό την ευθύνη σας; Πόσα; Ποιες είναι οι ηλικίες τους;	
<p>Σύντομη Σειρά Ερωτήσεων περί Αναπηρίας της Ομάδας Ουάσιγκτον</p> <p>Οι επόμενες ερωτήσεις αφορούν τις δυσκολίες που μπορεί να έχετε να κάνετε ορισμένες δραστηριότητες λόγω ενός ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΥΓΕΙΑΣ, συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής υγείας. Κάνουμε αυτές τις ερωτήσεις για να μπορέσουμε να προσαρμόσουμε τις δραστηριότητες στις ανάγκες σας. Δεν χρειάζεται να απαντήσετε σε καμία από αυτές.</p>	
15. Δυσκολεύεστε να δείτε, ακόμη και αν φοράτε γυαλιά;	☐ Όχι - καμία δυσκολία ☐ Ναι - κάποια δυσκολία ☐ Ναι - πολλές δυσκολίες ☐ Δεν μπορώ να το κάνω καθόλου ☐ Καμία απάντηση ☐ Δεν ξέρω
16. Δυσκολεύεστε να ακούσετε, ακόμη και αν φοράτε ακουστικό;	☐ Όχι - καμία δυσκολία ☐ Ναι - κάποια δυσκολία ☐ Ναι - πολλές δυσκολίες ☐ Δεν μπορώ να το κάνω καθόλου ☐ Καμία απάντηση ☐ Δεν ξέρω
17. Δυσκολεύεστε στο περπάτημα ή όταν ανεβαίνετε σκαλιά;	☐ Όχι - καμία δυσκολία ☐ Ναι - κάποια δυσκολία ☐ Ναι - πολλές δυσκολίες ☐ Δεν μπορώ να το κάνω καθόλου ☐ Καμία απάντηση ☐ Δεν ξέρω
18. Δυσκολεύεστε να θυμηθείτε ή να συγκεντρωθείτε;	☐ Όχι - καμία δυσκολία ☐ Ναι - κάποια δυσκολία ☐ Ναι - πολλές δυσκολίες ☐ Δεν μπορώ να το κάνω καθόλου ☐ Καμία απάντηση

	☐ Δεν ξέρω
19. Δυσκολεύεστε να φροντίσετε τον εαυτό σας, όπως να πλύνετε ή να ντύνεστε;	☐ Όχι - καμία δυσκολία ☐ Ναι - κάποια δυσκολία ☐ Ναι - πολλές δυσκολίες ☐ Δεν μπορώ να το κάνω καθόλου ☐ Καμία απάντηση ☐ Δεν ξέρω
20. Χρησιμοποιώντας την πρώτη σας γλώσσα, έχετε δυσκολία στην επικοινωνία, για παράδειγμα, στο να καταλάβετε κάτι/κάποιον ή να γίνετε κατανοητός/ή;	☐ Όχι - καμία δυσκολία ☐ Ναι - κάποια δυσκολία ☐ Ναι - πολλές δυσκολίες ☐ Δεν μπορώ να το κάνω καθόλου ☐ Καμία απάντηση ☐ Δεν ξέρω

2. Φόρμα δήλωσης απορρήτου για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων

- Το πλήρες όνομα και τα στοιχεία επικοινωνίας σας θα είναι προσβάσιμα μόνο από τους/τις εισηγητές/ριες και τον/ην διαχειριστή/ρια του προγράμματος της IRC. Οι εισηγητές/ριες της IRC θα δημιουργήσουν έναν κωδικό συμμετέχοντος για εσάς ώστε να αποθηκεύσουν τις προσωπικές σας πληροφορίες (φύλο, ηλικία, αναπηρία, οικογενειακή κατάσταση κ.λπ.) με ανώνυμο, μη αναγνωρίσιμο τρόπο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι εταίροι του προγράμματος και η IRC μπορούν να έχουν πρόσβαση μόνο στις ανώνυμες προσωπικές σας πληροφορίες (όχι ονοματεπώνυμο, όχι στοιχεία επικοινωνίας).
- Η IRC θα **χρησιμοποιήσει ανώνυμα δημογραφικά δεδομένα** μόνο για την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα αποτελέσματα του έργου στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή που χρηματοδοτεί το έργο, για εσωτερική ανάλυση και έλεγχο των αποτελεσμάτων του έργου και των δραστηριοτήτων που υλοποιούνται από κοινού με τους εταίρους της κοινοπραξίας του έργου.
- Τα δεδομένα σας θα αποθηκεύονται στο αρχείο μας για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται σε σχέση με το πρόγραμμα, το οποίο, γενικά, δεν θα υπερβαίνει τα πέντε έτη από την ημερομηνία συλλογής τους.
- Η IRC μπορεί να μοιραστεί τις ανώνυμες προσωπικές σας πληροφορίες με αρμόδιο προσωπικό εντός του δικτύου της IRC, πράγμα που μπορεί να σημαίνει ότι οι πληροφορίες μεταφέρονται και αποθηκεύονται σε τοποθεσία εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, για παράδειγμα στις Ηνωμένες Πολιτείες.
- Έχετε το δικαίωμα να ζητήσετε να δείτε ένα αντίγραφο των προσωπικών πληροφοριών που μας έχετε παράσχει. Μπορείτε να μας ζητήσετε να διορθώσουμε, να σταματήσουμε να χρησιμοποιούμε, να διαγράψουμε ή να μεταφέρουμε τις πληροφορίες που μας έχετε παράσχει ανά πάσα στιγμή. Σε περίπτωση που ασκήσετε τα προαναφερθέντα δικαιώματά σας, η IRC θα ελέγξει αν πληρούνται οι νομικές προϋποθέσεις για αυτό.
- Όπου χρειαζόμαστε τη συγκατάθεσή σας για τη χρήση των ανωνυμοποιημένων προσωπικών σας δεδομένων, έχετε το δικαίωμα να την ανακαλέσετε ανά πάσα στιγμή και η ανάκληση τίθεται σε ισχύ για μελλοντική χρήση. Η IRC ενδέχεται τότε να μην είναι πλέον σε θέση να σας παρέχει υπηρεσίες στο πλαίσιο του προγράμματος.
- Έχετε επίσης το δικαίωμα να υποβάλετε καταγγελία σχετικά με εμάς ή τον τρόπο με τον οποίο έχουμε επεξεργαστεί τα προσωπικά σας δεδομένα στην Ελληνική Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα: <https://www.dpa.gr> .

Εάν έχετε ερωτήσεις σχετικά με την παρούσα δήλωση απορρήτου, μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μας στο [email].

Επιβεβαιώνω ότι έχω διαβάσει πλήρως τα ανωτέρω και έχω κατανοήσει το περιεχόμενό τους. Συμφωνώ ότι η IRC μπορεί να επεξεργαστεί τα προσωπικά μου δεδομένα και τα δεδομένα των παιδιών μου (εάν υπάρχουν) για τους σκοπούς της υλοποίησης του προγράμματος.

Όνομα:	Υπογραφή/αποτύπωμα του πελάτη (ή του γονέα/κηδεμόνα εάν ο πελάτης είναι κάτω των 18 ετών):	Ημερομηνία:
_____	_____	_____

3. Φόρμα Αξιολόγησης για τους άνδρες

Οι ακόλουθες ερωτήσεις θα πρέπει να τίθενται κατά τη διάρκεια εξατομικευμένων συνεντεύξεων με άνδρες υποψηφίους στο πρόγραμμα.

Μέρος Α: Συστάσεις και διαμόρφωση του πλαισίου

1. Παρουσιάστε εκ νέου τον εαυτό σας και τον/ην άλλο/η εισηγητή/ρια του EMAP:

Φροντίστε να εξηγήσετε:

- ➔ ποιος/α είστε (όνομα και ρόλος)
- ➔ τι κάνει ο οργανισμός σας στην κοινότητα (συνεργαστείτε με τον/ην προϊστάμενό/ή σας για τον καλύτερο τρόπο να το εξηγήσετε αυτό με απλό, συνοπτικό και ασφαλή τρόπο).
- ➔ Εξηγήστε εκ νέου τον σκοπό αυτής της συζήτησης.

Αυτή είναι η πρώτη προσωπική συζήτηση που θα έχετε με τους πιθανούς συμμετέχοντες και γι' αυτό είναι σημαντικό να:

- ➔ Προετοιμαστείτε εκ των προτέρων: μελετήστε τον οδηγό και νιώστε άνετα με τις ερωτήσεις και τις πληροφορίες που αναζητάτε, ώστε να κυλήσει ως συζήτηση και όχι ως ανάκριση.
- ➔ Εξετάστε τις προκαταλήψεις σας, να είστε ανοιχτοί και μη επικριτικοί.
- ➔ Κάντε το άτομο να νιώσει άνετα ρωτώντας το λίγα πράγματα για τον εαυτό του, δείξτε ενδιαφέρον.

Πείτε (δείγμα σεναρίου):

Εισηγητής 1: Γεια σας (όνομα δυνητικού συμμετέχοντα), είμαι (όνομα γυναίκας ή άνδρα εισηγητή) και εργάζομαι στην IRC για την υλοποίηση του προγράμματος EMAP. Βρίσκομαι εδώ σήμερα με τη/ο συνάδελφό μου και θα την/τον αφήσω να συστηθεί.

Εισηγητής 2: Γεια σας, είμαι (όνομα γυναίκας ή άνδρα εισηγητή).

Εισηγητής 1: Θα διευθύνω τη συνεδρία γυναικών/ανδρών και είμαι πολύ ενθουσιασμένος που ενδιαφέρεστε να συμμετάσχετε. Η IRC είναι μια ανθρωπιστική οργάνωση που εργάζεται σε περισσότερες από 35 χώρες σε όλο τον κόσμο, παρέχει υποστήριξη και υπηρεσίες σε πρόσφυγες και ανθρώπους που έχουν εκτοπιστεί. Εδώ στην (τοποθεσία) παρέχουμε υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευση και μαθήματα για γονείς, υπηρεσίες για γυναίκες και κορίτσια, προγράμματα για την απόκτηση δεξιοτήτων ζωής... (προσαρμόστε όπως χρειάζεται). Βρίσκομαι εδώ σήμερα για να μιλήσουμε λίγο περισσότερο για το συγκεκριμένο πρόγραμμα και να μάθω λίγα περισσότερα για τα κίνητρό σας να συμμετάσχετε και να κάνετε την κοινότητά σας ασφαλέστερη για τις γυναίκες και τα κορίτσια. Ελπίζω να μπορέσουμε να έχουμε μια ωραία και ειλικρινή συζήτηση. Δεν υπάρχει σωστή ή λάθος απάντηση και ελπίζω να

μπορέσετε να νιώσετε ελεύθερος να μοιραστείτε τις σκέψεις σας. Δεν θα μοιραστούμε τη συζήτησή μας με κανέναν εκτός της ομάδας μου, η οποία αποτελείται από τον/ην προϊστάμενό μου και εμάς τους δύο. Θα ήθελα να σας εξηγήσω λίγο περισσότερα για την παρέμβαση EMAP.... (υπενθυμίστε μερικά πράγματα σχετικά με την παρέμβαση και τους στόχους σύμφωνα με το παρακάτω βήμα)

2. Ανασκόπηση βασικών πληροφοριών σχετικά με το EMAP

Κάντε μια σύντομη ανασκόπηση των στόχων, των προσδοκιών και των κριτηρίων επιλογής των ανδρών που συμμετέχουν. Ανατρέξτε στον *Οδηγό Υλοποίησης* του EMAP στο διαδίκτυο, στο *παράρτημα 1: Ατζέντα και Σημεία Συζήτησης: Παρουσίαση του EMAP στην κοινότητα [Anex 1: Agenda and Talking Points: Introducing EMAP to the Community]*, για λεπτομέρειες.
➔ Θυμηθείτε να αντιμετωπίσετε εκ των προτέρων τυχόν μη ρεαλιστικές προσδοκίες (αμοιβή, κ.λπ.), ανάλογα με το πλαίσιο του έργου.

3. Συζητήστε την αλλαγή συμπεριφοράς. Εξηγήστε στον υποψήφιο ότι η συμμετοχή του στην ομάδα συζήτησης σημαίνει ότι αναμένεται να σκεφτεί/αναστοχαστεί (αυτοαναστοχασμός) σχετικά με τις αλλαγές που μπορεί να κάνει στο σπίτι του, στη σχέση του και στην κοινότητά του, προκειμένου να συμβάλει στη βελτίωση της ζωής των γυναικών και των κοριτσιών (και να αναλάβει πραγματικά δράση προς την κατεύθυνση της αλλαγής). Ενημερώστε τον ότι μία από τις δραστηριότητες που θα του ζητηθεί να κάνει είναι να μιλήσει με τη σύζυγό του για το τι πιστεύει ότι θα ήταν χρήσιμο και να ακούσει τις ιδέες της. Ρωτήστε τον συμμετέχοντα αν αυτή η διαδικασία αναστοχασμού και δέσμευσης για αλλαγή ήταν αυτό που φανταζόταν, όταν δήλωσε συμμετοχή.

Πείτε (δείγμα σεναρίου):

Έχετε οποιεσδήποτε ερωτήσεις σχετικά με αυτά που μόλις μοιράστηκα σχετικά με το EMAP; (Απαντήστε τυχόν ερωτήσεις ώστε να είναι όλα ξεκάθαρα). Η συμμετοχή στο EMAP και στη συζήτηση που θα κάνουμε σημαίνει ότι αναμένεται να σκεφτεί (αυτοαναστοχασμός) πάνω στις αλλαγές που μπορεί να κάνει στο σπίτι του, στη σχέση του και στην κοινότητά του προκειμένου να συμβάλει στη βελτίωση της ζωής των γυναικών και των κοριτσιών (και να αναλάβει πραγματικά δράση προς την κατεύθυνση της αλλαγής). Για παράδειγμα, μία από τις δραστηριότητες στις οποίες θα συμμετάσχετε είναι να μιλήσετε με τη σύντροφό σας και να τη ρωτήσετε τι πιστεύει ότι θα ήταν ωφέλιμο για εκείνη και να ακούσετε τις ιδέες της και να δείτε πώς μπορείτε να κάνετε κάποιες αλλαγές. Αυτή η διαδικασία απόκτησης γνώσεων,

προβληματισμού και δέσμευσης για αλλαγή είναι αυτό που είχατε φανταστεί ότι ήταν το EMAP όταν εκδηλώσατε ενδιαφέρον για συμμετοχή;

Μέρος Β: Ερωτήσεις αξιολόγησης

1. Κάντε βασικές ερωτήσεις αξιολόγησης χρησιμοποιώντας τις παρακάτω ερωτήσεις ως οδηγό, αξιολογήστε την ετοιμότητα και την καταλληλότητα του άνδρα για την παρέμβαση EMAP.

Παρακαλώ σημειώστε:

- α. Η προσδοκία δεν είναι να απαντήσει όλες τις ερωτήσεις "σωστά" ή ότι θα είναι ήδη σύμμαχος των γυναικών και των κοριτσιών. Ωστόσο, είναι σημαντικό να έχουμε την αίσθηση ότι ενδιαφέρεται για το ζήτημα της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών και ότι είναι πρόθυμος να σκεφτεί και να προβληματιστεί σχετικά με το φύλο και την εξουσία, καθώς και να δεσμευτεί στη μη άσκηση βίας.
- β. Προετοιμάστε αυτές τις ερωτήσεις καλά πριν από τη συνέντευξη. Αυτή θα πρέπει να εξελιχθεί σαν μια συζήτηση όπου οι άνδρες θα αισθάνονται άνετα να μοιραστούν τις στάσεις και τις πεποιθήσεις τους, προκειμένου να αξιολογηθεί σωστά αν είναι αφοσιωμένοι στην πρόληψη της βίας και αν είναι κατάλληλοι για το EMAP. Εξηγήστε ότι δεν υπάρχουν σωστές και λανθασμένες απαντήσεις, απλώς πρόκειται να μάθετε περισσότερα γι' αυτούς και να κάνετε μια συζήτηση σχετικά με τα κίνητρά τους να συμμετάσχουν.

ΕΑΝ ΑΠΟΚΑΛΥΦΘΕΙ ΧΡΗΣΗ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

Είναι πιθανό ότι ορισμένοι άνδρες που ενδιαφέρονται να ενταχθούν στην ομάδα θα παραδεχτούν ανοιχτά ότι ασκούν βία κατά των συζύγων τους ή άλλων ατόμων. Η προηγούμενη χρήση βίας δεν θα αποκλείσει αυτόματα έναν άνδρα από τη συμμετοχή στην ομάδα. Ωστόσο, η ομάδα υλοποίησης θα πρέπει να αξιολογήσει τη σοβαρότητα και τη συχνότητα της βίας για να διαπιστώσει αν ο άνδρας είναι κατάλληλος για την ομάδα. Οι συζητήσεις αυτές δεν θα πρέπει να γίνονται κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων με τους άνδρες. Θα πρέπει να γίνονται μετά τις συνεντεύξεις και θα πρέπει πάντα να περιλαμβάνουν τον/ην επόπτη/ρια του EMAP.

Έχουμε προσθέσει ένα δείγμα σεναρίου που θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε* βεβαιωθείτε ότι χρησιμοποιήσατε όλες τις παρακάτω ερωτήσεις:

Τώρα θα ήθελα να σας κάνω μερικές ερωτήσεις. Δεν υπάρχουν σωστές ή λανθασμένες απαντήσεις ή σχόλια. Θα ήθελα απλώς να μάθω περισσότερα για εσάς και για τα κίνητρά σας να συμμετάσχετε, καθώς και να αποκτήσω κάποιες πληροφορίες που θα μας βοηθήσουν να σχεδιάσουμε προγράμματα για ανθρώπους σαν εσάς στην κοινότητά σας.

1. Θα μπορούσατε να μας πείτε γιατί σας ενδιαφέρει να συμμετέχετε στο EMAP;

Ευχαριστώ! Είναι υπέροχο που ενδιαφέρεστε για.... (Ανακεφαλαιώστε εν συντομία αν είναι δυνατόν, αυτό δείχνει το ενδιαφέρον σας και το άτομο μπορεί να νιώσει ότι τον παρακολουθείτε)

2. Πώς μοιάζει μια υγιής σχέση (με τον/την σύζυγο/σύντροφο/ή άλλες γυναίκες στη ζωή σας;) για εσάς;

3. Πώς μοιάζει μια μη υγιής σχέση;

4. Τώρα θα ήθελα να σας διαβάσω μια ιστορία για μια οικογένεια. Καθώς θα διαβάζουμε την ιστορία, θα ήθελα να σας κάνω μερικές ερωτήσεις σχετικά με το τι θα κάνατε ή τι σκέφτεστε για την ιστορία.²

Θα σας διηγηθώ την ιστορία του Mamadou/Μιχάλη, ενός άνδρα που ζει με τη σύζυγό του Μαίρη και τα 3 παιδιά τους. Ο Mamadou/Μιχάλης εργάζεται συχνά στο εργοστάσιο/εργάζεται πολλές ώρες για μια εταιρεία/σε ένα εστιατόριο/στην κουζίνα για να βγάλει χρήματα για την οικογένειά του, αλλά συχνά επιστρέφει στο σπίτι αγχωμένος και κουρασμένος. Περιμένει από τη σύζυγό του να έχει έτοιμο το φαγητό, το σπίτι καθαρό και τα παιδιά να είναι φρόνιμα.

Ας φανταστούμε ότι ο Mamadou/Μιχάλης επιστρέφει στο σπίτι μετά από μία γεμάτη μέρα στη δουλειά και το φαγητό δεν είναι έτοιμο, ενώ τα παιδιά του δεν τον ακούνε. Τι νομίζετε ότι θα έκαναν οι περισσότεροι άνδρες (στην κοινότητα/κουλτούρα σας);

Ο εισηγητής μπορεί να κάνει περαιτέρω ερωτήσεις εάν το άτομο δεν πει κάτι:

Πιστεύετε ότι δεν θα έκανε τίποτα; Θα ούρλιαζε ξαφνικά/ύψωνε τη φωνή του ή θα χτυπούσε τη σύζυγο ή τα παιδιά του; Πιστεύετε ότι θα αντιδρούσε καλά και ήρεμα;

Γιατί πιστεύετε ότι ο Mamadou /Μιχάλης συμπεριφέρεται έτσι στη γυναίκα του;

Εάν ο υποψήφιος απαντήσει ότι ο Mamadou/Μιχάλης είχε αρνητική ή επιθετική αντίδραση, ο εισηγητής μπορεί να προσθέσει: Λόγω της κουλτούρας ή

² Παρακαλείστε να αλλάξετε τα ονόματα ή να προσαρμόσετε την ιστορία σύμφωνα με τα τοπικά δεδομένα. Για παράδειγμα, μπορείτε να προσαρμόσετε τις δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν οι γυναίκες και τα κορίτσια ή να τις προσαρμόσετε ανάλογα με τις ανάγκες σύμφωνα με τα σχόλια των γυναικών.

της ανατροφής σχετικά με το τι σημαίνει να είσαι άνδρας ή/και της εξουσίας και του ελέγχου στο σπίτι.

Σας ευχαριστώ για όλες αυτές τις πληροφορίες σχετικά με τον Mamadou/Μιχάλη. Έχω κάποιες ερωτήσεις σχετικά με τη σύντροφό του:

Πώς νομίζετε ότι θα αισθανόταν με την αντίδραση του Mamadou /Μιχάλη;

Εάν ο υποψήφιος μοιραστεί ότι ο Mamadou/Μιχάλης και οι άνδρες στην κοινότητά του μπορεί να έχουν επιθετικές ή βίαιες αντιδράσεις, ρωτήστε: Τι πιστεύετε ότι πρέπει να κάνει η σύντροφος του Mamadou/ Μιχάλη σχετικά με τις βίαιες συμπεριφορές; **Ο εισηγητής περιμένει να απαντήσει ο ερωτώμενος και στη συνέχεια ρωτά:** Πιστεύετε ότι θα αισθανόταν άνετα να καταγγείλει την κακοποίηση/να μιλήσει γι' αυτήν σε κάποιον/να ζητήσει υποστήριξη;

Τώρα έχω μερικές ερωτήσεις σχετικά με την κοινότητα του Mamadou/ Μιχάλη και τις σχέσεις εντός της οικογένειάς του:

Επιλογή Α: Εάν ο άνδρας απαντήσει ότι ο Mamadou/Μιχάλης θα ήταν βίαιος ή επιθετικός, ρωτήστε τα εξής:

- Αν ο Mamadou/ Μιχάλης βρισκόταν στην κοινότητα/γειτονιά σας και άλλοι άνθρωποι, όπως οι γείτονες, μάθαιναν ότι χτύπησε τη σύζυγό του, τι θα έκαναν; Γιατί; Πιστεύετε ότι οι περισσότεροι άνθρωποι θα ενέκριναν το γεγονός ότι ο Mamadou/ Μιχάλης φωνάζει ή χτυπάει τη σύζυγό του αν το φαγητό δεν είναι έτοιμο ή το σπίτι δεν είναι καθαρό;
- Τι θα έλεγαν οι περισσότεροι για τον Mamadou/Μιχάλη όταν μάθαιναν ότι φωνάζει ή χτυπάει τη σύζυγό του; Γιατί;
- Πώς θα συμπεριφερόταν ο Mamadou/Μιχάλης αν ήξερε ότι (άλλοι άνθρωποι, γείτονες) μιλούσαν έτσι γι' αυτόν;
- Θα αντιμετώπιζε η κοινότητα τον Mamadou/Μιχάλη διαφορετικά αν πίστευε ότι η Μαίρη δεν ήταν "καλή σύζυγος";

Επιλογή Β: Εάν ο άνδρας απαντήσει ότι ο Mamadou/Μιχάλης ΔΕΝ θα ήταν βίαιος ή επιθετικός.

- Πιστεύετε ότι αυτή η ήρεμη συμπεριφορά είναι φυσιολογική/συνηθισμένη στην κοινότητα/κουλτούρα/κοινωνία σας; / Πιστεύετε ότι αυτή η ήρεμη συμπεριφορά είναι κάτι που συναντάμε συχνά/οι περισσότεροι άνδρες έχουν; Πιστεύετε ότι υπάρχουν άνδρες που θα μπορούσαν να είναι βίαιοι ή επιθετικοί; Τι πιστεύετε γι' αυτό;

Ο εισηγητής συνεχίζει: Η αδελφή του Mamadou / Μιχάλη, η οποία είναι ΑμεΑ, ζει επίσης μαζί τους, χρειάζεται βοήθεια για τις μετακινήσεις της και δεν είναι σε θέση να συνεισφέρει χρήματα για τα έξοδα του νοικοκυριού.

Πώς νομίζετε ότι θα αισθανόταν ο Mamadou / Μιχάλης όταν θα έπρεπε να βοηθήσει την αδελφή του αφού αυτή δεν είναι σε θέση να συνεισφέρει στα έξοδα του νοικοκυριού; Πώς θα της φερόταν;

Ο εισηγητής μπορεί να ρωτήσει περαιτέρω ερωτήσεις εάν το άτομο δεν πει κάτι:

- Νομίζετε ότι αισθάνεται δυσαρέσκεια, ευθύνη; Ή ότι μπορεί να την κακομεταχειρίζεται συναισθηματικά ή σωματικά ή να την παραμελεί; Ή νομίζετε ότι αισθάνεται ευτυχής που μπορεί να τη βοηθήσει;

- Νομίζετε ότι οι περισσότεροι άνθρωποι θα ενέκριναν την κακομεταχείριση του Mamadou / Μιχάλη προς την αδελφή του, για παράδειγμα να της φωνάζει και να την παραμελεί; Πιστεύετε ότι θα συνέβαινε το ίδιο αν ο Mamadou / Μιχάλης είχε αδελφό με αναπηρία και όχι αδελφή με αναπηρία;

Φανταστείτε ότι ο Mamadou / Μιχάλης είναι γείτονάς σας. Πώς νομίζετε ότι εσείς ή η οικογένειά σας θα αισθανθείτε/ θα επηρεαστείτε από τυχόν επιβλαβείς πράξεις που μπορεί να ασκεί στη σύζυγό του και την οικογένειά του - όπως το να υψώνει τη φωνή του και να χτυπάει; Πώς θα αντιδρούσατε;

Τώρα ας φανταστούμε ότι μια μέρα η Μαίρη, η σύζυγος του Mamadou / Μιχάλη, ρωτάει αν η 15χρονη κόρη τους μπορεί να επισκεφθεί έναν φίλο ή να βγει με φίλες για χορό/σινεμά; / Η κόρη του Μιχάλη, ρωτάει αν μπορεί να επισκεφθεί έναν φίλο ή να βγει με φίλες για χορό/σινεμά και να μείνει έξω μέχρι αργά;

- Πιστεύετε ότι ο Mamadou / Μιχάλης θα το ενέκρινε;
- Πιστεύετε ότι ο Mamadou / Μιχάλης θα έκανε μια συζήτηση με τη σύζυγό του για να πάρουν μαζί την απόφαση; Ή θα έπαιρνε την απόφαση μόνος του αφού εκείνος φέρνει το εισόδημα στο σπίτι;

Τώρα ας φανταστούμε ότι η σύντροφος του Mamadou / Μιχάλη, Μαίρη, χρειάζεται ένα καινούριο τηλέφωνο, ρούχα ή παπούτσια;

- Θα μπορούσε να τα αγοράσει χωρίς να ρωτήσει πρώτα τον Mamadou / Μιχάλη;
- Θα έχει πρόσβαση στα χρήματα που κερδίζει; Θα ενέκρινε την αγορά;

Εάν ο άνδρας απαντήσει ότι ο Mamadou /Μιχάλης θα ήταν βίαιος ή επιθετικός: *ας φανταστούμε τώρα ότι ο Mamadou /Μιχάλης είναι φίλος σας και έρχεται για συμβουλές/έρχεται να συζητήσει μαζί σας για το πώς να χειριστεί την κατάσταση στο σπίτι όταν η σύζυγός του δεν έχει έτοιμο το φαγητό ή καθαρό το σπίτι αφού επιστρέψει κουρασμένος από τη δουλειά.*

- Τι θα τον συμβουλευάτε να κάνει;
- Αν ο Mamadou /Μιχάλης σας πει ότι μερικές φορές, όταν επιστρέφει κουρασμένος, φωνάζει στη σύζυγό του (αλλά μετά το μετανιώνει), τι νομίζετε ότι πρέπει να κάνετε ή να του πείτε γι' αυτό;
- Αν σας εκμυστηρευτεί ότι την έχει χτυπήσει, τι νομίζετε ότι πρέπει να κάνετε ή να του πείτε;

Σας ευχαριστώ πολύ για τις προτάσεις σας.

5. *Πείτε: Τώρα, θέλω να δω μαζί σας αν είστε πρόθυμος να εφαρμόσετε διάφορες συμπεριφορές που θα γίνουν αντικείμενο συζήτησης στην ομάδα; Για παράδειγμα, είστε πρόθυμος να ρωτήσετε τη σύντροφο/σύζυγο/κοπέλα σας σε τι θα ήθελε βοήθεια στο σπίτι σας και να την υποστηρίξετε σε αυτό;*

Ρωτήστε περαιτέρω: *για παράδειγμα, εξέφρασε την ανάγκη να έχει χρόνο για να επισκεφθεί τη μητέρα της και αν θα μπορούσατε να αναλάβετε τη φροντίδα των παιδιών; Ή αν θα μπορούσατε να βοηθήσετε να πλύνετε τα πιάτα και να καθαρίσετε μετά από ένα γεύμα, ενώ εκείνη θα φροντίζει τα παιδιά; Ή αν συζητάτε μαζί της τις οικονομικές αποφάσεις του νοικοκυριού και παίρνετε αποφάσεις μαζί;*

6. *Εξηγήστε: δέσμευση στη μη χρήση βίας:*

Σας ευχαριστούμε που απαντήσατε σε όλες τις ερωτήσεις. Θα ήθελα να συζητήσουμε για άλλη μια φορά τον σκοπό αυτών των συζητήσεων.

Καθώς η βία είναι επιβλαβής και επικίνδυνη για όλους στο σπίτι και την κοινότητα, σκοπός αυτής της ομάδας είναι να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να ανακαλύψουν πώς μπορούν να γίνουν πιο ενεργοί στην πρόληψη της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών, και της έμφυλης βίας γενικά. Για να γίνει αυτό, όλοι οι συμμετέχοντες και οι εισηγητές, πρέπει να αναρωτηθούμε σχετικά με τη βία στις κοινότητες και τα σπίτια μας και να δεσμευτούμε στο να μην χρησιμοποιούμε βία. Πώς αισθάνεστε γι' αυτό;

→ Αν σας πουν ότι δεν μπορούν να δεσμευτούν, τελειώστε τη συζήτησή σας

ευχαριστώντας τους για το χρόνο τους και ότι θα τους ενημερώσετε σύντομα. Δεν θα ασχοληθούμε με άνδρες που είναι βίαιοι ή δεν δεσμεύονται να σταματήσουν.

→ Εάν είναι πρόθυμοι να δεσμευτούν σε αυτό συνεχίστε με τα παρακάτω σημεία. Παρακαλείστε να επεξεργαστείτε τις τελευταίες ερωτήσεις παρακάτω.

7. Σας ευχαριστούμε για τα ειλικρινή σχόλιά σας! Θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι θα ζητήσουμε από τους άνδρες που ασκούν βία κατά τη διάρκεια του προγράμματος να αποχωρήσουν.
8. Εξηγήστε: Όπως ίσως έχετε ήδη ακούσει, οι συναντήσεις του EMAP θα πραγματοποιούνται μία φορά την εβδομάδα (προσδιορίστε την ημέρα) για τέσσερις μήνες και κάθε συνεδρίαση θα διαρκεί έως και δύο ώρες. Πιστεύετε ότι είστε σε θέση να δεσμευτείτε να παρακολουθείτε τις συναντήσεις και να παραμείνετε για όλη τη διάρκεια της συνάντησης;
9. Υπάρχουν εμπόδια ή όρια στη δέσμευσή σας να συμμετάσχετε στις συνεδρίες EMAP; Έχετε άλλες ερωτήσεις;
10. Μετά τη σημερινή μας συζήτηση, θα μπορούσατε να επιβεβαιώσετε ότι εξακολουθείτε να ενδιαφέρεστε να συμμετάσχετε στην ομάδα.
11. Σας ευχαριστούμε πολύ για το χρόνο σας και χαιρόμαστε πολύ που ενδιαφέρεστε να συμμετάσχετε. Θα επικοινωνήσουμε μαζί σας σύντομα.

Σημείωση: Σε αυτή τη φάση, η προσδοκία είναι ότι οι άνδρες δεν θα ασκούν σωματική βία σε γυναίκες και κορίτσια. Η μη άσκηση σωματικής βίας είναι το σημείο εκκίνησης και η βασική γραμμή που πρέπει να υπάρχει για να είναι ένας άνδρας μέλος της ομάδας. Ενώ άλλες μορφές βίας μπορεί να είναι εξίσου επιβλαβείς και οδυνηρές για τις επιζήσασες, συχνά χρειάζεται χρόνος για να γίνουν κατανοητές αυτές οι λιγότερο προφανείς μορφές βίας, όπως η συναισθηματική και η οικονομική βία. Είναι σημαντικό οι εισηγητές να έχουν κατά νου τις απαντήσεις αυτές κατά την προετοιμασία κάθε συνεδρίας, καθώς προσφέρουν πλούσιες πληροφορίες σχετικά με τις συμπεριφορές και τις στάσεις των συμμετεχόντων απέναντι στην ισότητα των φύλων και μπορούν να προβλέψουν τις αντιστάσεις που μπορεί να επιδείξουν οι άνδρες κατά τη διάρκεια της συνεδρίας.

4. Φόρμα παρουσίας στις συνεδρίες ΕΜΑΡ

ΦΟΡΜΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ΣΤΙΣ ΣΥΝΕΔΡΙΕΣ ΕΜΑΡ

Αριθμός Συνεδρίας: _____

Εισηγητής/ρια 1: _____

Ημερομηνία: _____

Εισηγητής/ρια 2: _____

Τοποθεσία: _____

	Κωδικός συμμετέχοντος/ουσας	Εισιτήρια μεταφοράς
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

5.Ερωτηματολόγιο EMAP για άνδρες συμμετέχοντες

Το Ερωτηματολόγιο πριν και μετά τη λήξη των συνεδριών για τους άνδρες συμμετέχοντες θα πρέπει να προσαρμοστεί και να διαμορφωθεί ανάλογα με τις ομάδες-στόχους. Για παράδειγμα, για άτομα με υψηλότερο επίπεδο ευαισθητοποίησης πάνω στην έμφυλη βία, θα πρέπει να συμπεριληφθούν πιο δύσκολες ερωτήσεις σχετικά με την ισότητα των φύλων και την έννοια του ενεργού παρατηρητή.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ

Τοποθεσία: _____

Ημερομηνία (έτος/μήνας/ημέρα): _____

Κωδικός συμμετέχοντος: _____

ΜΕΡΟΣ Α

Για τις ακόλουθες δηλώσεις, σημειώστε αν συμφωνείτε απόλυτα, συμφωνείτε, διαφωνείτε, διαφωνείτε απόλυτα ή προτιμάτε να μην απαντήσετε.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις παρακάτω εικόνες για να καθοδηγήσετε τις απαντήσεις σας.

Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Προτιμώ να μην απαντήσω

A1. Οι γυναίκες πρέπει να υπακούν στους συζύγους τους.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Διαφωνώ

- Διαφωνώ απόλυτα
- Προτιμώ να μην απαντήσω

A2. Αν άνδρες και γυναίκες έχουν τα ίδια δικαιώματα, οι άνδρες θα χάσουν την εξουσία τους.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα
- Προτιμώ να μην απαντήσω

A3. Μια γυναίκα θα μπορούσε να είναι καλή ηγέτιδα ή αφεντίκινα.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα
- Προτιμώ να μην απαντήσω

A4. Οι άνδρες πρέπει να έχουν την ίδια ευθύνη για τις δουλειές του σπιτιού με τις γυναίκες.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα
- Προτιμώ να μην απαντήσω

Για κάθε μία από τις παρακάτω αρμοδιότητες, σημειώστε αν πιστεύετε ότι ανήκει στον ρόλο του άνδρα στις περισσότερες περιπτώσεις, στον ρόλο της γυναίκας στις περισσότερες περιπτώσεις, εξίσου στον ρόλο και των δύο ή αν προτιμάτε να μην απαντήσετε.

A5. Στο σπίτι ποιος πρέπει να λαμβάνει αποφάσεις για το πώς ξοδεύονται τα χρήματα;

- Ο άνδρας στις περισσότερες περιπτώσεις

- Η γυναίκα στις περισσότερες περιπτώσεις
- Και οι δύο εξίσου
- Προτιμώ να μην απαντήσω

A6. Στο σπίτι ποιος πρέπει να είναι υπεύθυνος για τη φροντίδα των παιδιών;

- Ο άνδρας στις περισσότερες περιπτώσεις
- Η γυναίκα στις περισσότερες περιπτώσεις
- Και οι δύο εξίσου
- Προτιμώ να μην απαντήσω

A7. Στο σπίτι ποιος πρέπει να είναι υπεύθυνος για τις δουλειές του σπιτιού;

- Ο άνδρας στις περισσότερες περιπτώσεις
- Η γυναίκα στις περισσότερες περιπτώσεις
- Και οι δύο εξίσου
- Προτιμώ να μην απαντήσω

ΜΕΡΟΣ Β

Για τις ακόλουθες δηλώσεις, σημειώστε αν συμφωνείτε απόλυτα, συμφωνείτε, διαφωνείτε, διαφωνείτε απόλυτα ή προτιμάτε να μην απαντήσετε.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις παρακάτω εικόνες για να καθοδηγήσετε τις απαντήσεις σας.

Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Προτιμώ να μην απαντήσω

B1. Είναι φυσιολογικό ένας άνδρας να χτυπάει τη γυναίκα/κοπέλα του αν δεν του είναι πιστή.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα
- Προτιμώ να μην απαντήσω

B2. Μια γυναίκα έχει δικαίωμα να πει όχι στο σεξ, ακόμη και αν πρόκειται για τον σύζυγο ή το αγόρι της.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα
- Προτιμώ να μην απαντήσω

B3. Το να φωνάζεις στη γυναίκα σου ή να την προσβάλλεις μπορεί να αποτελεί μορφή βίας.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα
- Προτιμώ να μην απαντήσω

B4. Μια γυναίκα δεν πρέπει να φοράει προκλητικά ρούχα, επειδή μπορεί να πέσει θύμα βιασμού.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα
- Προτιμώ να μην απαντήσω

B5. Μερικές φορές ένας άνδρας πρέπει να τιμωρήσει τη γυναίκα του, αν βγαίνει έξω χωρίς την άδειά του.

- Συμφωνώ απόλυτα
- Συμφωνώ
- Διαφωνώ
- Διαφωνώ απόλυτα
- Προτιμώ να μην απαντήσω

ΜΕΡΟΣ Γ

Για τις ακόλουθες ερωτήσεις, σημειώστε αν παρουσιάζετε αυτό το είδος συμπεριφοράς συχνά, μερικές φορές, ποτέ ή αν δεν ισχύει ή προτιμάτε να μην απαντήσετε.

Γ1. Λαμβάνετε υπόψη σας τη γνώμη της συζύγου/κοπέλας σας πριν πάρετε αποφάσεις στο σπίτι;

- Συχνά
- Μερικές φορές
- Ποτέ
- Δεν ισχύει
- Προτιμώ να μην απαντήσω

Γ2. Όταν διαφωνείτε με τη σύζυγο/κοπέλα σας, φωνάζετε για να της δώσετε να καταλάβει την άποψή σας ή για να την κάνετε να σας ακούσει;

- Συχνά
- Μερικές φορές
- Ποτέ
- Δεν ισχύει
- Προτιμώ να μην απαντήσω

Γ3. Όταν αισθάνεστε θυμωμένος με τη γυναίκα/κοπέλα σας, αφιερώνετε χρόνο για να αναγνωρίσετε τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις σωματικές σας αισθήσεις πριν της απαντήσετε;

- Συχνά
- Μερικές φορές
- Ποτέ
- Δεν ισχύει
- Προτιμώ να μην απαντήσω

ΜΕΡΟΣ Δ: ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

Διαβάστε κάθε σενάριο και σημειώστε αν το σενάριο αποτελεί παράδειγμα λογοδοσίας:

Σενάριο 1: Δύο άνδρες περπατούν στο δρόμο. Είναι φίλοι εδώ και πολύ καιρό:

Ο άνδρας 1 λέει: "Έχω ακούσει ότι συμμετέχεις σε αυτό το νέο πρόγραμμα, το EMAP".

Ο άνδρας 2 λέει: "Ναι, συμμετέχω. Είναι ενδιαφέρον."

Ο άνδρας 1 απαντά: "Ας είμαστε ειλικρινείς. Τα πράγματα δεν θα αλλάξουν από τη μια μέρα στην άλλη. Πάντα έτσι ήταν. Πώς υποτίθεται ότι θα κάνω τις δουλειές του σπιτιού; Οι γυναίκες ξέρουν καλύτερα να κάνουν αυτά τα πράγματα".

Ο άνδρας 2 απαντά: "Έχεις δίκιο, δεν νομίζω ότι τα πράγματα θα αλλάξουν".

D1. Αποτελεί το σενάριο 1 παράδειγμα λογοδοσίας;

- Ναι
- Όχι

Σενάριο 2: Ο άνδρας επιστρέφει στο σπίτι και αφού δούλεψε όλη την εβδομάδα και πληρώθηκε, πήγε για ψώνια:

Η σύζυγος λέει: "Γεια σου, αγάπη μου. Πρέπει να αγοράσουμε κάποια σχολικά είδη για τα παιδιά και κάποια προϊόντα περιόδου για μένα και τα κορίτσια.

Ο άνδρας απαντάει: "Δεν έχω καθόλου χρήματα. Χρειάζομαι μερικά πράγματα για τον εαυτό μου. Μπορούμε να αγοράσουμε τα υπόλοιπα την επόμενη εβδομάδα. Μπορείς να τα αγοράσεις με τα λεφτά σου;"

D2. Αποτελεί το σενάριο 2 παράδειγμα λογοδοσίας;

- Ναι
- Όχι

Σενάριο 3: Δύο άνδρες κάθονται σε ένα μαγαζί και συζητούν για τις γυναίκες τους:

Ο άνδρας 1 λέει: "Φίλε, πάμε να τσιμπήσουμε κάτι. Δεν έχω φάει τίποτα. Η γυναίκα μου δεν μαγείρευε τίποτα σήμερα. Ήταν στο σπίτι όλη μέρα και δεν μαγείρευε τίποτα. Δεν καταλαβαίνω πραγματικά τι έκανε όλη μέρα".

Ο άνδρας 2 λέει: "Τη ρώτησες πως είναι; Ίσως να μην είναι καλά. Ίσως δεν είχε χρόνο με τα παιδιά και τις άλλες δουλειές".

Ο άνδρας 1 λέει: "Έφυγα! Δεν ήθελα να τσακωθώ! Έχεις δίκιο, όμως! Ίσως μπορώ να τη ρωτήσω αν έχει φάει όλη μέρα και να της πάω λίγο φαγητό όταν γυρίσω σπίτι".

D3. Αποτελεί το σενάριο 3 παράδειγμα λογοδοσίας;

- Ναι
- Όχι

6. Έρευνα γνώμης

6α. Έρευνα γνώμης γυναικών

Στην **IRC** δεσμευόμαστε να προωθούμε τη συμμετοχή των ωφελούμενων μας και να ανταποκρινόμαστε στα σχόλια και τα παράπονά σας. Ζητάμε τη συμμετοχή σας σε μια σύντομη έρευνα για να μάθουμε για την εμπειρία σας στις συνεδρίες της ομάδας EMAP. Αυτή η έρευνα είναι **εθελοντική** και **ανώνυμη** και η συμπλήρωσή της θα διαρκέσει περίπου **5** λεπτά. Η συμμετοχή ή η μη συμμετοχή δεν θα επηρεάσει τις υπηρεσίες που λαμβάνετε από την IRC.

Ημερομηνία συμπλήρωσης έρευνας:

Εμπειρία με εισηγητές/ριες/ στις συνεδρίες

1. Αισθάνθηκα ασφαλής να μοιραστώ τις απόψεις και τις ιδέες μου κατά τη διάρκεια των συνεδριών.
 - Διαφωνώ απόλυτα
 - Διαφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ απόλυτα
2. Αισθάνθηκα ότι η φωνή μου εισακούστηκε κατά τη διάρκεια των συνεδριών.
 - Διαφωνώ απόλυτα
 - Διαφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ απόλυτα
3. Οι συνεδρίες ανταποκρίθηκαν στις προσδοκίες μου.
 - Διαφωνώ απόλυτα
 - Διαφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ απόλυτα
4. Είμαι ικανοποιημένη με την ποιότητα των συνεδριών.
 - Διαφωνώ απόλυτα
 - Διαφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ απόλυτα

5. Είμαι ικανοποιημένη με το περιεχόμενο των συνεδριών.
- Διαφωνώ απόλυτα
 - Διαφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ απόλυτα
6. Το περιεχόμενο των συνεδριών ήταν σχετικό με τη ζωή μου.
- Διαφωνώ απόλυτα
 - Διαφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ απόλυτα
7. Πόσο σίγουρη αισθάνεστε ότι μπορείτε να **αναγνωρίσετε** τα έμφυλα στερεότυπα που επικρατούν στην κοινότητά σας μετά τη συμμετοχή σας στις συνεδρίες γυναικών;
- Πολύ σίγουρη
 - Κάπως σίγουρη
 - Περίπου σίγουρη
 - Όχι και τόσο σίγουρη
 - Καθόλου σίγουρη
8. Μετά τη συμμετοχή σας στις συνεδρίες των γυναικών, αισθάνεστε μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση για να **αμφισβητήσετε** τα έμφυλα στερεότυπα που αναγνωρίζετε στην κοινότητά σας; *Αμφισβητώ: αμφισβήτησή τους στην οικογένειά μου, σε συνομηλίκους μου, εσωτερική αμφισβήτηση, αμφισβήτησή τους στον σύντροφό μου*
- Αισθάνομαι μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση να αμφισβητήσω τα αρνητικά στερεότυπα και τις έμφυλες νόρμες στην καθημερινή μου ζωή.
 - Αισθάνομαι την ίδια αυτοπεποίθηση με πριν να αμφισβητήσω τα αρνητικά στερεότυπα και τις έμφυλες νόρμες στην καθημερινή μου ζωή.
 - Αισθάνομαι λιγότερη αυτοπεποίθηση από πριν να αμφισβητήσω τα αρνητικά στερεότυπα και τις έμφυλες νόρμες στην καθημερινή μου ζωή.
 - Δεν νιώθω καθόλου αυτοπεποίθηση να αμφισβητήσω τα αρνητικά στερεότυπα και τις έμφυλες νόρμες στην καθημερινή μου ζωή.
9. Θα θέλατε να διευκρινίσετε με ποιον τρόπο αισθάνεστε **περισσότερο ή λιγότερο αυτοπεποίθηση** να αμφισβητήσετε τα έμφυλα στερεότυπα μετά τις συνεδρίες;
10. Είμαι ικανοποιημένη από τον τρόπο διεξαγωγής των συνεδριών.

- Διαφωνώ απόλυτα
- Διαφωνώ κάπως
- Συμφωνώ κάπως
- Συμφωνώ απόλυτα

11. Πώς μπορούμε να βελτιώσουμε τη διεξαγωγή των συνεδριών;

12. Υπάρχει κάτι άλλο που θα θέλατε να μοιραστείτε σχετικά με τις συνεδρίες;

6β. Έρευνα γνώμης ανδρών

Στην **IRC** δεσμευόμαστε να προωθούμε τη συμμετοχή των πελατών μας και να ανταποκρινόμαστε στα σχόλια και τα παράπονά σας. Ζητάμε τη συμμετοχή σας σε μια σύντομη έρευνα για να γνωρίσουμε την εμπειρία σας στις συνεδρίες της ομάδας EMAP. Αυτή η έρευνα είναι **εθελοντική** και **ανώνυμη** και η συμπλήρωσή της θα διαρκέσει περίπου **5** λεπτά. Η συμμετοχή ή η μη συμμετοχή δεν θα επηρεάσει τις υπηρεσίες που λαμβάνετε από την IRC.

Ημερομηνία συμπλήρωσης έρευνας:

Εμπειρία με εισηγητές / στις συνεδρίες

1. Αισθάνθηκα ασφαλής να μοιραστώ τις απόψεις και τις ιδέες μου κατά τη διάρκεια των συνεδριών.
 - Διαφωνώ απόλυτα
 - Διαφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ απόλυτα
2. Αισθάνθηκα ότι η φωνή μου εισακούστηκε κατά τη διάρκεια των συνεδριών.
 - Διαφωνώ απόλυτα
 - Διαφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ απόλυτα
3. Είμαι ικανοποιημένος με την ποιότητα των συνεδριών.
 - Διαφωνώ απόλυτα
 - Διαφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ απόλυτα
4. Θεωρώ την παρέμβαση αυτή χρήσιμη για την πρόληψη της βίας στην κοινότητά μου.
 - Διαφωνώ απόλυτα
 - Διαφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ απόλυτα
5. Παρακαλώ, εξηγήστε γιατί.

6. Πόσο ικανός νιώθετε να αναγνωρίζετε τα έμφυλα στερεότυπα που επικρατούν στην κοινότητά σας μετά τη συμμετοχή σας στις συνεδρίες των ανδρών;
 - Πολύ ικανός
 - Κάπως ικανός
 - Περίπου ικανός
 - Όχι και τόσο ικανός
 - Καθόλου ικανός

7. Μετά τη συμμετοχή σας στις συνεδρίες για τους άνδρες, αισθάνεστε μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση να μιλήσετε για τα έμφυλα στερεότυπα που βλέπετε στην κοινότητά σας;
 - Αισθάνομαι μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση να μιλήσω για τα αρνητικά στερεότυπα και τις έμφυλες νόρμες στην καθημερινή μου ζωή.
 - Αισθάνομαι την ίδια αυτοπεποίθηση με πριν να μιλήσω για τα αρνητικά στερεότυπα και τις έμφυλες νόρμες στην καθημερινή μου ζωή.
 - Αισθάνομαι λιγότερη αυτοπεποίθηση από πριν να μιλήσω για τα αρνητικά στερεότυπα και τις έμφυλες νόρμες στην καθημερινή μου ζωή.
 - Δεν νιώθω καθόλου αυτοπεποίθηση να μιλήσω για τα αρνητικά στερεότυπα και τις έμφυλες νόρμες στην καθημερινή μου ζωή.

8. Θα θέλατε να διευκρινίσετε με ποιον τρόπο αισθάνεστε περισσότερη ή λιγότερη αυτοπεποίθηση να μιλήσετε για τα έμφυλα στερεότυπα μετά τις συνεδρίες;

9. Είμαι ικανοποιημένος από τον τρόπο διεξαγωγής των συνεδριών.
 - Διαφωνώ απόλυτα
 - Διαφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ κάπως
 - Συμφωνώ απόλυτα

10. Πώς μπορούμε να βελτιώσουμε τη διεξαγωγή των συνεδριών;

11. Υπάρχει κάτι άλλο που θα θέλατε να μοιραστείτε σχετικά με τις συνεδρίες;

5. Έρευνα αναστοχασμού των ομάδων γυναικών του EMAP

Όνομα εισηγήτριας: _____

Ημερομηνία: _____

Οργάνωση: _____

Τοποθεσία/Κοινότητα: _____

Οδηγίες: Ρωτήστε τις ακόλουθες ερωτήσεις στις συμμετέχουσες και καταγράψτε τις απαντήσεις τους παρακάτω. Εξηγήστε τους ότι οι πληροφορίες αυτές θα σας βοηθήσουν να βελτιώσετε το EMAP για τους άλλους ανθρώπους που συμμετέχουν· γι' αυτό είναι πολύ σημαντικό να απαντήσουν με ειλικρίνεια στις ερωτήσεις. Ενημερώστε τες ότι δεν υπάρχουν σωστές ή λάθος απαντήσεις.

ΠΕΔΙΟ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΥ 1: ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	
Σας άρεσε που είχατε την ευκαιρία να μοιραστείτε βασικά μηνύματα με την ομάδα ανδρών;	
Αισθανθήκατε ότι η φωνή σας εισακούστηκε κατά τη διάρκεια αυτής της παρέμβασης; Πώς σας φάνηκε αυτό;	
ΠΕΔΙΟ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΥ 2: ΟΜΑΔΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	
Πώς ήταν η εμπειρία σας να με την ομάδα;	
Σας βοήθησαν ή σας στήριξαν οι σχέσεις που αναπτύχθηκαν στην ομάδα; Αν ναι, πώς;	
ΠΕΔΙΟ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΥ 3: Η ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ	
Πώς οι άνδρες, γενικά, θα μπορούσαν να συμμετάσχουν πιο αποτελεσματικά σε αυτού του είδους τις συζητήσεις;	
ΠΕΔΙΟ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΥ 4: ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ	
Τι σας άρεσε στη συμμετοχή σας σε αυτές τις ομαδικές συζητήσεις;	
Τι δεν σας άρεσε;	
Τι μάθατε κατά τη διάρκεια αυτών των ομαδικών συζητήσεων;	
Σας βοήθησε το γεγονός ότι συμμετείχατε σε αυτές τις συζητήσεις; Αν ναι, πώς;	
Τι θα θέλατε να κάναμε διαφορετικά σε αυτές τις συζητήσεις, αν συμμετείχατε ξανά;	

6. Φόρμα αναφοράς εβδομαδιαίας συνεδρίας

8α. Γυναίκες εισηγήτριες

Όνομα εισηγήτριας: _____

Ημερομηνία:

Οργάνωση: _____

Συνεδρία: _____

Αριθμός συμμετεχόντων: _____

Παρακαλείστε να απαντήσετε στις ακόλουθες ερωτήσεις μετά το πέρας κάθε συνεδρίας. Να θυμάστε ότι αυτές οι εβδομαδιαίες αναφορές περιλαμβάνονται στο EMAP για να σας βοηθήσουν να εντοπίσετε τους τομείς στους οποίους εσείς ή/και οι συμμετέχουσες μπορεί να χρειάζεστε πρόσθετη υποστήριξη.

Πώς ανταποκρίθηκαν οι συμμετέχουσες στη συνεδρία; Ποιες δραστηριότητες λειτούργησαν καλά; Ποιες ήταν πιο δύσκολες;

Συναντήσατε κάποια από τις Κοινές Αντιδράσεις Αντίστασης; Αν ναι, κατά τη διάρκεια ποιων δραστηριοτήτων ή συζητήσεων; Πώς τις αντιμετωπίσατε;

Πρόεκυψε κάποιο θέμα ασφάλειας κατά τη διάρκεια της συνεδρίας; Αν ναι, πώς το αντιμετωπίσατε; Ποια είναι τα επόμενα βήματα που πρέπει να γίνουν;

Ποιες άλλες προκλήσεις προέκυψαν κατά τη διάρκεια της συνεδρίας και πώς ανταποκριθήκατε σε αυτές; Ποιες δεξιότητες χρησιμοποίησατε και σας βοήθησαν;

Τι πήγε καλά κατά τη διάρκεια αυτής της συνεδρίας; Τι κάνατε που βοήθησε να πάει καλά;

ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗΣ:

Οδηγίες: Χρησιμοποιήστε αυτό το τμήμα για να καταγράψετε πληροφορίες από τις Βασικές Περιοχές Ανατροφοδότησης που επισημαίνονται σε κάθε συνεδρία. Λάβετε υπόψη ότι οποιαδήποτε άλλη σημαντική ανατροφοδότηση θα πρέπει επίσης να σημειωθεί εδώ, ακόμη και αν δεν μοιράστηκε στα πεδία των βασικών περιοχών ανατροφοδότησης κάθε συνεδρίας.

8β. Άνδρες εισηγητές

Όνομα εισηγητή: _____

Ημερομηνία:

Οργάνωση: _____

Συνεδρία: _____

Αριθμός συμμετεχόντων: _____

Παρακαλείστε να απαντήσετε στις ακόλουθες ερωτήσεις μετά το πέρας κάθε συνεδρίας. Να θυμάστε ότι αυτές οι εβδομαδιαίες αναφορές περιλαμβάνονται στο EMAP για να σας βοηθήσουν να εντοπίσετε τους τομείς στους οποίους εσείς ή/και οι συμμετέχοντες μπορεί να χρειάζεστε πρόσθετη υποστήριξη.

Πώς ανταποκρίθηκαν οι συμμετέχοντες στη συνεδρία; Ποιες δραστηριότητες λειτούργησαν καλά; Ποιες ήταν πιο δύσκολες;

Συναντήσατε κάποια από τις Κοινές Αντιδράσεις Αντίστασης; Αν ναι, κατά τη διάρκεια ποιων δραστηριοτήτων ή συζητήσεων; Πώς τις αντιμετωπίσατε;

Πρόεκυψε κάποιο θέμα ασφάλειας κατά τη διάρκεια της συνεδρίας; Αν ναι, πώς το αντιμετωπίσατε; Ποια είναι τα επόμενα βήματα που πρέπει να γίνουν;

Ποιες άλλες προκλήσεις πρόεκυψαν κατά τη διάρκεια αυτής της συνεδρίας και πώς ανταποκριθήκατε σε αυτές; Ποιες δεξιότητες χρησιμοποιήσατε και σας βοήθησαν;

Τι πήγε καλά κατά τη διάρκεια αυτής της συνεδρίας; Τι κάνατε που βοήθησε να πάει καλά;

